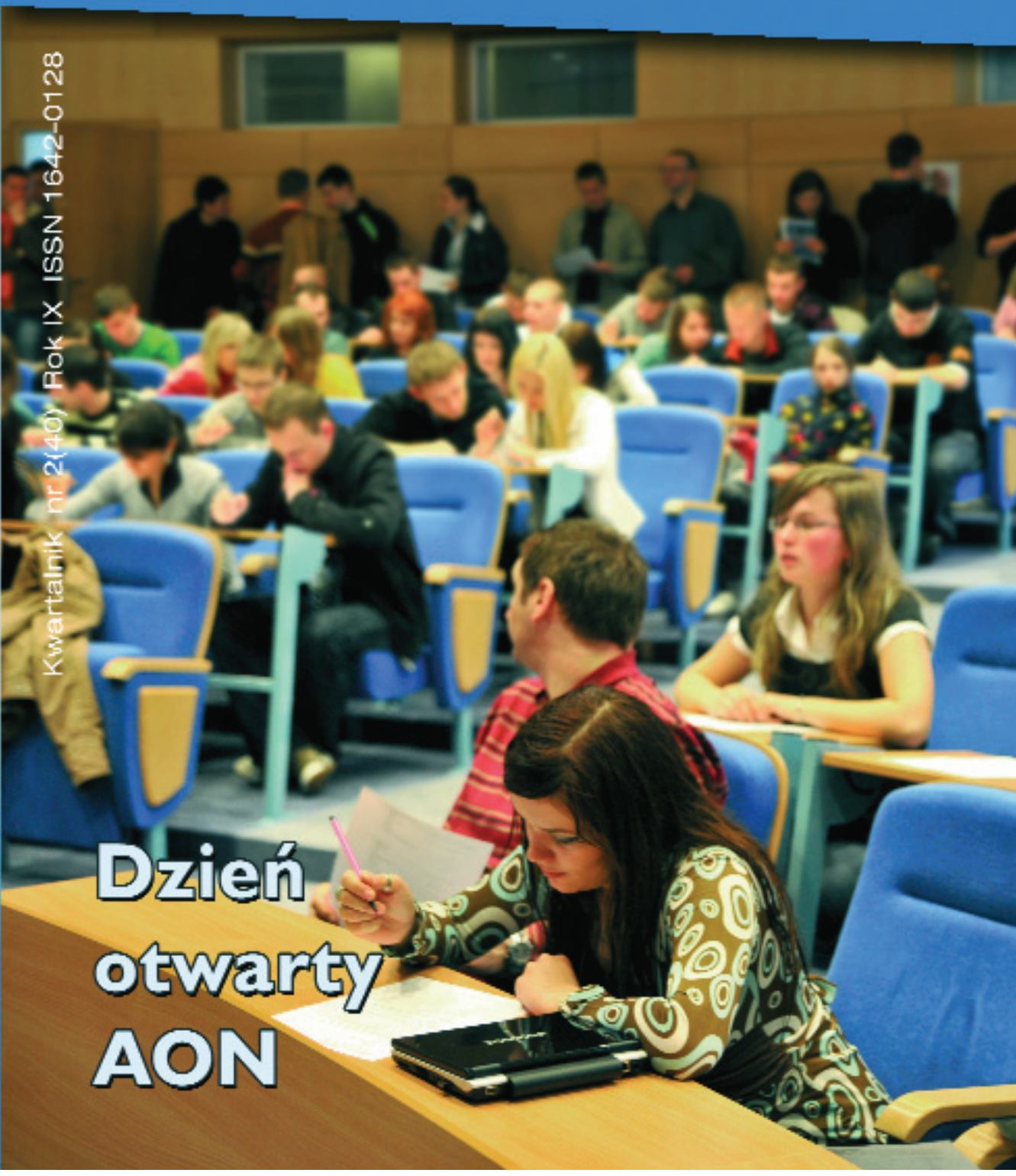
BIULETYN
Akademii Obrony Narodowej

Kwartalnik nr 2(40) Rok IX ISSN 1642-0128

Dzień otwarty AON

Dzień otwarty

Od Redakcji

Drodzy Czytelnicy!

Trudna sytuacja finansowa Akademii to dzisiaj główny temat rozmów kadry i pracowników naszej uczelni, dlatego na samym wstępie „Biuletynu AON" prezentujemy wypowiedź rektora-komendanta AON gen. bryg. dr. hab. Janusza Kręcikija, który wyjaśnia, z czego wynikają owe problemy oraz w jaki sposób planuje się je przezwyciężyć.
W dalszej części numeru: wywiad z komendantem Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów płk. dypl. inż. Pawłem Rodzosiem, relacja z dnia otwartego AON, sprawozdania z najciekawszych konferencji naukowych oraz spotkań z gośćmi przebywającymi w naszej uczelni.
Pokaźną część Biuletynu zajmują sprawy studenckie, m.in. działalność kół naukowych i Studenckiej Akademii Polowej.
Ponadto w numerze informacja od eksperta bolońskiego prof. Ewy Chmieleckiej na temat europejskich ram kwalifikacji, wydarzenia kulturalne i sportowe oraz stałe rubryki tematyczne.
Serdecznie zapraszam do lektury wiosennego numeru „Biuletynu AON".

***

Informuję, iż ze względu na sytuację finansową AON władze uczelni podjęły decyzję o ograniczeniu liczby stron, przywróceniu kwartalnego cyklu wydania oraz zmniejszeniu nakładu „Biuletynu AON".
Jednocześnie przypominam, że najnowszy numer oraz archiwum „Biuletynu AON" znajdą Państwo na stronie internetowej Akademii: www.aon.edu.pl.

***

W tym miejscu chciałabym serdecznie podziękować pani **Agnieszce Adamiak** za zangażowanie i trud włożony we współtworzenie „Biuletynu AON".

Ewa Ciunowicz

Redaktor naczelna „Biuletynu AON"

Na okładce: Dzień otwarty AON. Fot. M. Ciunowicz. Autorami fotoreportażu zamieszczonego na wewnętrznej stronie okładki są: E. Ciunowicz i Z. Rutkowski.

Sprawy bieżące
Rektor-komendant AON gen. bryg. dr hab. Janusz Kręcikij o trudnej sytuacji finansowej AON 2

Wywiad
Rozmowa z komendantem Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów płk. dypl. inż. Pawłem Rodzosiem 3

Temat numeru
Dzień otwarty AON 5

Wydarzenia
Konferencje naukowe 6
Seminarium naukowe 12
Nasi goście 13
Awanse naukowe 14
Z obrad Senatu AON 14
Uczestnicy PSPO o kształceniu w AON 15
Spotkanie z Mirosławem Sekułą 16
Esej o duszy polskiej 17
5 lat Polski w Unii Europejskiej 17
Promujemy Akademię 18
Centrum Szkolenia OPBMR w SZ RP 20
Polska wojna z Czarnobylem 21
Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów 22
Pożegnania z bronią 24
Spotkanie Klubu Absolwentów ASG WP i AON 25

Z życia studentów
Spotkania z Wiktorem Rossem 26
Spotkania Koła Naukowego „Akademia Przedsiębiorczości" . . . 27
Kurs pierwszej pomocy 27
Spotkanie KNSBN 29
Nasza wyprawa do Sejmu RP 30
Warsztaty wojskowe 31
Z działalności Studenckiej Akademii Polowej – ciąg dalszy 32

Szkolnictwo wyższe
Europejskie ramy kwalifikacji – Ewa Chmielecka 33
Spojrzenie absolwenta na program nauczania realizowanego w AON na kierunku ekonomia, specjalność logistyka w latach 2003–2008 – Magdalena Przyborowska, Katarzyna Pietrzyk . . . 37

Kultura
Dama pikowa 40
AON wczoraj i dziś – wystawa fotografii 41

Sport i rekreacja
Zmagania sportowe 41
Judo – moja pasja. Rozmowa z Krzysztofem Anuszewskim . . . 43

Sprawy pracownicze
Bezpieczeństwo i Higiena Pracy: Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa 44
Zarząd Zakładowy NSZZ PW AON o zwolnieniach grupowych . . . 45

Prawo
Osobowość prawna uczelni 45

Historia wojskowości
Walki wojsk państw Osi w Afryce Północnej 1941–1942 – Dariusz Ogórek 46

By język był giętki...
Niewieściej eksperiencji językowej pochwała zasłużona – Andrzej Wajda 49

Wydawnictwa
Powrót do Iraku. Wspomnienia żołnierzy VIII zmiany PKW Irak . . . 50

Rektor-komendant AON gen. bryg. dr hab. Janusz Kręcikij o trudnej sytuacji finansowej AON

Z czego wynika niekorzystna sytuacja finansowa AON?

Dotacja ze środków budżetowych MON planowanych jeszcze na koniec 2008 roku została obniżona o ok. 45%. Jest to zdecydowanie największa redukcja wysokości dotacji na tle innych uczelni wojskowych w stosunku do planu. Akademia znalazła się w sytuacji, w której przyznanych środków finansowych nie wystarczy nawet na pokrycie planowanych wydatków z osobowego funduszu płac.

Jakie będą następstwa tego kryzysu?

Po uzyskaniu informacji o tak drastycznym zmniejszeniu dotacji przeprowadzono analizę planowanych wpływów i wydatków, a następnie podjęto w Akademii działania zmierzające do zmniejszenia planowanego deficytu. Wydałem zarządzenie wprowadzające szereg działań pozwalających na ograniczenie kosztów do niezbędnego minimum. Każdy planowany wydatek, poza obligatoryjnym funduszem płac, jest zatwierdzany przeze mnie. Znacznemu ograniczeniu uległy koszty przeznaczone na utrzymanie infrastruktury. Jedyny prowadzony remont dotyczy rozpoczętej w 2008 roku przebudowy sali widowiskowej Klubu AON, jako kontynuacji inwestycji dofinansowanej w ramach centralnych planów rzeczowych.

Dokonany został komisyjny przegląd stanowisk pracy żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych. Wnioskiem z tego przeglądu jest konieczność przeprowadzenia racjonalizacji zatrudnienia. Zasadniczym założeniem zmniejszenia wydatków osobowych jest częściowa likwidacja stanowisk wojskowych, głównie w części administracyjnej, oraz zwolnienie wielu pracowników cywilnych uczelni. Projekt planowanych zmian przedstawiłem Senatowi AON 18 marca i uzyskałem akceptację w formie stosownych uchwał. Aktualnie wniosek z proponowanymi zmianami etatowymi jest rozpatrywany w Ministerstwie Obrony Narodowej oraz zostało wręczonych większość wypowiedzeń pracownikom cywilnym. Planowane zwolnienia pracowników nastąpią w miesiącach maj–lipiec. Zmiany w zatrudnieniu kadry zawodowej nastąpią po otrzymaniu stosownej poprawki do etatu Akademii.

Jednocześnie podejmowane są działania zmierzające do pozyskania większych środków z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz z działalności własnej uczelni, np. poprzez aktywne poszukiwanie nowych, opłacalnych projektów badawczych, tworzenie nowych kierunków studiów oraz zwiększenie liczebności grup. Uruchamiane są także nowe studia podyplomowe oraz kursy.

Czy studenci mogą być spokojni o swoją przyszłość w Akademii?

Akademia istnieje przede wszystkim dla studentów, zatem zrobię wszystko, co w mojej mocy, by nie ucierpiała dydaktyka – to jest priorytet. Studia będą realizowane na takim poziomie, jak do tej pory. Postaram się też, aby uszczerbku nie poniosła baza socjalna dla studentów. Staramy się także zdobyć środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Czy podjęte decyzje zagwarantują poprawę sytuacji w uczelni?

W takim celu są podejmowane i mam nadzieję, że przyniosą oczekiwane rezultaty. Przetrwanie tego, tak trudnego dla Akademii Obrony Narodowej roku, jest możliwe tylko dzięki oszczędnościom z ubiegłych lat. Mam nadzieję, że przeprowadzenie głębokich zmian wewnętrznych pozwoli na dalsze funkcjonowanie Akademii. Odczuwalne zmniejszenie wydatków z osobowego funduszu płac nastąpi w 2010 roku i latach następnych.

Biuletyn Akademii Obrony Narodowej
Redaktor naczelna: **Ewa Ciunowicz** tel./fax (022) 681-40-32,
e-mail: biuletyn@aon.edu.pl,
sekretarz redakcji: **Agnieszka Adamiak**,
stała współpraca: **Anna Antczak**,
opracowanie graficzne, skład i łamanie: **Dariusz Łysio**,
fotografie: **Zdzisław Rutkowski**,
korekta: **Jolanta Puchalska**, **Ewa Sępińska**.
Wydawca: Akademia Obrony Narodowej.

Naświetlanie i druk: Wydawnictwo AON, zam. 309/WAON,
zamknięcie numeru: 20.04.2009 r., nakład: 500 egz.
Adres redakcji: Akademia Obrony Narodowej
00-910 Warszawa 72, al. gen. A. Chruściela 103, bud. 25.
Wydanie internetowe: www.aon.edu.pl.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów, adiustacji oraz zmiany tytułów nadesłanych tekstów. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Teksty i fotografie zamieszczane są nieodpłatnie. Publikowane artykuły wyrażają indywidualne poglądy autorów; są sprawdzane przez system antyplagiatowy.

Rozmowa z komendantem Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów płk. dypl. inż. Pawłem Rodzosiem

Jaka jest geneza funkcjonowania centrum w strukturze AON?

Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów zostało utworzone 1 października 2008 r. w konsekwencji reorganizacji istniejącego oraz wprowadzenia nowego systemu doskonalenia żołnierzy zawodowych. Po zmianach organizacyjnych w Akademii Obrony Narodowej centrum przejęło od pracowników wydziałów obowiązki związane z planowaniem i organizowaniem prowadzanych w Akademii kursów.

Z jakich jednostek organizacyjnych składa się CDKO?

Formalnie centrum nie posiada struktury organizacyjnej. Wszyscy jego pracownicy bezpośrednio podlegają komendantowi CDKO. Nie umożliwiało to jednak sprawnego funkcjonowania, dlatego zaproponowałem rektorowi ustalenie struktury funkcjonalnej, która została przez niego zatwierdzona i obowiązuje na podstawie naszych wewnętrznych ustaleń. W strukturze tej wydzieliłem komendę z sekretariatem, zespół planowania i organizowania kursów, zespół dydaktyczny, sekcję zabezpieczającą proces szkolenia oraz zespół nauczycieli będących na stażu – oddelegowanych do centrum z rezerwy kadrowej.

Jeśli chodzi o stan osobowy CDKO, to z powodu trudnej sytuacji finansowej AON zlikwidowana zostanie połowa etatów wojskowych. Zatem w okrojonym składzie będziemy musieli poradzić sobie z wykonaniem nałożonych obowiązków.

Do kogo kierowana jest oferta kursów i jaką tematykę obejmują szkolenia?

Priorytetowymi kursami są: kurs dla majorów – kandydatów na stanowiska dowódców batalionów/dywizjonów w pionie funkcjonalnym dowódczym oraz kurs w pionie funkcjonalnym sztabowym dla majorów przewidzianych do zajmowania stanowisk o stopniu etatowym podpułkownika w dowództwach i sztabach wszystkich szczebli, do SG WP włącznie. Tematyka tych trzymiesięcznych kursów dotyczy zarówno procesu dowodzenia, organizowania walki, jak i pracy sztabowej na wszystkich szczeblach.

Ponadto na potrzeby korpusów osobowych przeprowadzane są u nas tygodniowe i miesięczne kursy specjalistyczne, m.in. dotyczące problematyki kadrowej, finansowej, rozpoznania ogólnowojskowego, logistycznej.

W jakim zakresie centrum współpracuje z wydziałami oraz centrami będącymi w strukturze naszej uczelni, a w jakim z instytucjami krajowymi i zagranicznymi?

Pracownicy CDKO zajmują się planowaniem i organizacją szkoleń, natomiast zadania dydak-

Płk dypl. inż. Paweł Rodzoś, absolwent Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych we Wrocławiu (1984), Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów WSOWZ (1991) – I lokata, Akademii Obrony Narodowej (1995) oraz Podyplomowych Studiów Operacyjno-Strategicznych w AON (2008) – I lokata.

Służbę wojskową w latach 1984–2002 pełnił na stanowiskach dowódczych w Gubinie: w batalionie rozpoznawczym 5. Dywizji Zmechanizowanej, 73. pułku zmechanizowanym, 5. Brygadzie Zmechanizowanej, oraz w Kożuchowie w 13. pułku zmechanizowanym. Od 2003 r. służył w dowództwie 12. Dywizji Zmechanizowanej w Szczecinie, a następnie w dowództwie 1. Korpusu Zmechanizowanego w Bydgoszczy. W roku 2004, a następnie 2006 przebywał na misjach zagranicznych w ramach Wielonarodowej Dywizji w Iraku (II i VI zmiana). W latach 2004–2007 był szefem Wydziału Szkolenia Dowództwa 12. Dywizji Zmechanizowanej. Od 2008 r. jest komendantem Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów w AON.

Fot. I. Koziarek

tyczne spoczywają na wykładowcach wydziałów: zarządzania i dowodzenia oraz bezpieczeństwa narodowego. Korzystamy także ze wsparcia Centrum Szkolenia Obrony przed Bronią Masowego Rażenia w SZ RP – w przypadku zaistnienia w programie kursu z problematyki będącej w obszarze zainteresowania tego centrum, oraz Centrum Symulacji i Komputerowych Gier Wojennych – w momencie gdy program danego kursu zakłada wykorzystanie systemu symulacyjnego.

Zajęcia na kursach uzupełniają wykłady prowadzone przez specjalistów z instytucji centralnych MON, SG WP, dowództw rodzajów sił zbrojnych, jak również jednostek operacyjnych sił zbrojnych.

Jeśli chodzi o współpracę z zagranicznymi ośrodkami, to nawiązaliśmy kontakt z jednostkami organizacyjnymi będącymi odpowiednikami naszego centrum, a znajdującymi się w strukturach Narodowego Uniwersytetu Obrony Rumunii oraz Bałtyckiej Akademii Obrony, a także z ośrodkiem Joint Forces Staff College w Norfolk w USA. Współpraca przejawia się chwilowo w wymianie doświadczeń i materiałów szkoleniowych. Proces wymiany nauczycieli akademickich wstrzymuje sytuacja finansowa AON, od której budżetu centrum jest uzależnione.

Jak wyglądają plany na najbliższą przyszłość?

Obecnie pracujemy nad projektem zakładającym przygotowanie w naszym centrum oficerów do pełnienia służby m.in. w strukturach NATO, podczas misji zagranicznych, w siłach odpowiedzi NATO oraz grupach bojowych UE. Planowane są również szkolenia adresowane do kadr wielonarodowych i osób cywilnych, a także kursy na potrzeby przejęcia przez Polskę w przyszłości prezydencji w Unii Europejskiej.

W ramach projektu staramy się o przyznanie środków z funduszy pomocowych Unii Europejskiej, w celu poprawy infrastruktury oraz pozyskania najlepszych wykładowców-specjalistów z innych państw NATO. Warto dodać, że projekt będzie miał charakter międzyresortowy, ponieważ oprócz Ministerstwa Obrony Narodowej będzie w nim partycypować aż dziewięć ministerstw zaangażowanych w misje zagraniczne. Mam nadzieję, że uda się go wprowadzić w życie już w przyszłym roku.

Rozmawiała Ewa Ciunowicz

Szanowni Czytelnicy!
Serdecznie zapraszamy do zamieszczania na łamach naszego pisma artykułów na temat wydarzeń z życia uczelni.

Uprzejmie prosimy o dostarczanie:
- tekstów w formie wydruku oraz w wersji elektronicznej – bez formatowania,
- fotografii w postaci pozytywu lub w wersji elektronicznej (format jpg lub tiff, rozdzielczość 300 dpi przy wymiarze 9x13).

Studentom AON oferujemy współpracę w formie stażu.

Redakcja „Biuletynu AON"
al. gen. A. Chruściela 103, 00-910 Warszawa, bud. nr 25, pok. 137
tel./fax (022) 681-40-32, e-mail: biuletyn@aon.edu.pl

Dzień otwarty AON

8 kwietnia br. w Akademii Obrony Narodowej odbył się dzień otwarty. Była to znakomita okazja nie tylko dla tegorocznych maturzystów, ale również dla wszystkich uczniów szkół średnich do zapoznania się z pełną ofertą dydaktyczną i kryteriami przyjęć na studia w AON. Liczba przybyłych osób również i w tym roku przerosła oczekiwania organizatorów.

Program dnia otwartego zaplanowany został z myślą o tym, aby wszyscy zainteresowani studiami w Akademii, poza zasadami rekrutacji, poznali także warunki studiowania na naszej uczelni. Gości, przybyłych tego dnia do auli im. gen. J. Kuropieski, powitał rektor-komendant AON gen. bryg. dr hab. Janusz Kręcikij. Ogólne informacje na temat studiów przedstawiła rzecznik prasowy dr Anna Antczak, natomiast kanclerz płk mgr Cezary Danielski poinformował kandydatów o możliwościach pomocy materialnej. Dodatkową zachętą dla przyszłych studentów była zaprezentowana przez mjr. mgr. inż. Andrzeja Sobonia oferta studiowania za granicą w ramach programu Erasmus, w którym uczestniczy nasza uczelnia. Do związania swojej przyszłości z AON maturzystów przekonywał również przewodniczący uczelnianej Rady Samorządu Studentów Grzegorz Małecki. W tym samym czasie przy stoisku informacyjnym, znajdującym się przy bramie głównej AON, dyżurowali studenci, z którymi uczniowie mogli porozmawiać na wszelkie tematy związane ze studiami. Ponadto kandydaci mieli możliwość zwiedzenia uczelni od środka – zaprezentowano im Salę Tradycji, Bibliotekę Główną, możliwości Akademickiego Ośrodka Sportowego oraz warunki mieszkaniowe w Domu Studenta.

Fot. Z. Rutkowski

W wydziałach: bezpieczeństwa narodowego oraz zarządzania i dowodzenia szczegółowo przedstawione zostały zasady rekrutacji na poszczególne kierunki studiów.

Reprezentanci obu wydziałów zachęcali do podjęcia stacjonarnych lub niestacjonarnych studiów I i II stopnia na kierunkach: bezpieczeństwo narodowe, logistyka i zarządzanie (realizowane

Fot. M. Ciunowicz

Fot. Z. Rutkowski

w dwóch specjalnościach: zarządzanie i dowodzenie oraz zarządzanie lotnictwem), a także studiów I stopnia na kierunkach: europeistyka i historia. Kadra i studenci promowali także niezwykle bogatą ofertę studiów podyplomowych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, zarządzania i logistyki.

Przy okazji dnia otwartego swoją działalność zaprezentowały również istniejące na uczelni sekcje, koła naukowe i organizacje studenckie (np. AZS). Nie ulega wątpliwości, że dzień otwarty to świetna okazja, aby promować nie tylko uczelnię, ale również osiągnięcia studentów.

Szczególne podziękowania za zorganizowanie tego przedsięwzięcia należą się przedstawicielom Wydziału Wychowawczego, Samorządu Studenckiego oraz studentom reprezentującym poszczególne kierunki studiów.

Anna Skolimowska
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

Konferencje naukowe

Model Sił Zbrojnych RP 2018

Konferencja nt. *Model Sił Zbrojnych RP 2018* zorganizowana została 11 lutego 2009 r. z inicjatywy i pod honorowym patronatem ministra obrony narodowej Bogdana Klicha.

Obrady otworzył oraz zgromadzonych powitał rektor AON gen. bryg. dr hab. Janusz Kręcikij. Wprowadzając w temat konferencji, powiedział, że *siły zbrojne z jednej strony muszą być gotowe do wykonywania zadań, które nakłada na nie Konstytucja, a więc obrony własnego kraju, a z drugiej muszą być gotowe do wykonywania zadań o charakterze ekspedycyjnym, co wynika z uwarunkowań sojuszniczych*. Mówiąc o przyszłości sił zbrojnych, dodał, iż *konieczna jest długofalowa działalność ekspercka, której wyniki pozwolą dokonywać czynności planistycznych w znacznie większej perspektywie czasowej*. Po krótkim wystąpieniu rektora głos zabrał dyrektor generalny MON Jacek Olbrycht, który w imieniu ministra obrony narodowej życzył zebranym owocnych obrad.

Moderatorem pierwszego panelu nt. *Determinanty rozwoju Sił Zbrojnych RP* był prorektor ds. naukowych dr hab. Stanisław Zajas. Pierwszy referujący – gen. bryg. dr inż. Anatol Wojtan, przedstawił kwestie dotyczące kształtowania środowiska bezpieczeństwa, mające bezpośredni wpływ na misje i zadania sił zbrojnych oraz wymagania formułowane w stosunku do nich, a w konsekwencji na ich rozwój. Następnie referat nt. *Poziom ambicji narodowych a wymagania wynikające ze strategii bezpieczeństwa sojuszniczego i europejskiego dla Sił Zbrojnych RP* wygłosił Paweł Durys – główny specjalista w kierownictwie Departamentu Polityki Bezpieczeństwa Międzynarodowego MON. Mówiąc o modelu Sił Zbrojnych RP 2018, prelegent podkreślił, iż nie możemy pozbawić się zdolności reagowania na bezpośrednie zagrożenia naszego terytorium,

dlatego należy dostosować możliwości SZ RP do nowych uwarunkowań, przede wszystkim w funkcji celów politycznych. Z kolei dr inż. Bernard Wiśniewski – adiunkt w Zakładzie Zarządzania Kryzysowego Instytutu Bezpieczeństwa Państwa, poruszył temat wymagań wobec naszych sił zbrojnych w aspekcie wsparcia układu pozamilitarnego w sytuacjach kryzysowych. Mówca m.in. podkreślił znaczenie analizy SWOT przeprowadzanej w kontekście wsparcia podsystemu pozamilitarnego przez siły zbrojne, a także zaprezentował obszary wsparcia w zakresie bezpieczeństwa publicznego i powszechnego. Natomiast dyrektor Departamentu Budżetowego płk Grzegorz Sadolski omówił determinanty ekonomiczne rozwoju sił zbrojnych do 2018 r. W referacie przedstawił wielkość PKB w latach 2007–2008 oraz prognozy jego kształtowania się w latach 2009–2010, a także strukturę wydatków MON w 2009 r.

Drugi panel konferencji nt. *Model Sił Zbrojnych RP 2018 – filozofia i kierunki zmian* poprowadził prof. Leopold Ciborowski. W tej części wystąpiło z referatami czterech prelegentów. Pierwszy z nich, dyrektor Departamentu Transformacji MON dr Lech Kościuk, przedstawił referat nt. *Transformacja a model SZ RP*. Mówca poruszył kwestię warunków, w jakich tworzenie modelu sił zbrojnych będzie osiągalne oraz podkreślił dużą rolę czynników zewnętrznych oraz politycznego i ekonomicznego. Natomiast kluczowe znaczenie dla powodzenia procesu profesjonalizacji armii będzie miało, według mówcy, zabezpieczenie wystarczających na ten cel funduszy. Następnie z referatem nt. *Struktura organizacyjna Sił Zbrojnych RP 2018 – filozofia zmian* wystąpił zastępca szefa Zarządu Planowania Strategicznego (P5) SG WP gen. bryg. Mirosław Różański. Omówił kierunki zmian organizacyjnych w SZ RP, które mają zostać uwzględnione w „Programie rozwoju Sił Zbrojnych RP w latach 2009–2018". Nowa struktura sił zbrojnych, która zostanie przyjęta do realizacji, będzie dawała możliwość wypełnienia zobowiązań sojuszniczych w ramach NATO i Unii Europejskiej. Z kolei szef Zarządu Planowania Strategicznego (P5) SG WP gen. bryg. Mieczysław Gocuł wygłosił referat nt. *Model systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP 2018 – kierunki rozwoju*. Mówił m.in. na temat uwarunkowań, które pociągają za sobą proces zmian w systemie dowodzenia i kierowania. Przedstawił także planowane zmiany systemu, zawarte w projekcie „Programu rozwoju Sił Zbrojnych RP w latach 2009–2018". Ostatni prelegent, szef Zarządu Planowania Rzeczowego (P8) SG WP gen. dyw. Bogusław Samol, w oparciu o prognozę budżetową, zaprezentował główne założenia i przyjęte kierunki modernizacji technicznej SZ RP na lata 2009–2018.

Podobnie jak pierwsza część konferencji, także druga zakończyła się dyskusją, w której zgromadzeni wymienili swoje spostrzeżenia i wnioski odnośnie do tematyki poruszanej w tym dniu. Podsumowania obrad dokonał rektor-komendant AON.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Obrony Narodowej, Sztabu Generalnego WP, rodzajów sił zbrojnych, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Gospodarki, a także kadra i studenci naszej uczelni.

W przerwie konferencji zaproszeni goście mogli obejrzeć dwie wystawy fotograficzne nt. *Współczesne Siły Zbrojne RP* oraz *AON i Kolonia Oficerska – wczoraj i dziś*.

Ewa Ciunowicz
Agnieszka Adamiak
Fotografie: Zdzisław Rutkowski

Ryzyko w zarządzaniu kryzysowym

26 lutego 2009 r. w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego odbyła się konferencja naukowa nt. Ryzyko w zarządzaniu kryzysowym.

Celem spotkania była analiza doświadczeń, opinii i poglądów w dziedzinie analizy ryzyka oraz opracowanie założeń dla systemów wspomagania decyzji ryzykownych w sytuacjach kryzysowych, które mogą stanowić podstawę praktycznych rozwiązań.

Otwarcia konferencji dokonał dziekan wydziału płk dr hab. Piotr Makowski, natomiast w tematykę konferencji wprowadził zgromadzonych gen. broni rez. prof. dr inż. Tadeusz Jemioło, po czym przyszedł czas na wystąpienia prelegentów. Pierwszy z nich, prof. dr hab. med. Tadeusz Płusa, wspólnie z prof. dr hab. med. Kariną Jahnz-Różyk, przygotował referat nt. *Aerozolowy wariant*

bioterroryzmu. Profesor m.in. omówił rodzaje zakażeń wirusowych występujących na świecie w XX i XXI wieku oraz sposoby ich rozprzestrzeniania, ze szczególnym uwzględnieniem bioterroryzmu. Następnie Krzysztof Liedel powiedział na temat prognozowania i analizy ryzyka ataku terrorystycznego.

W drugiej części konferencji wystąpił dr hab. inż. Dobrosław Mąka, który zwrócił uwagę na kwestię: bezpieczeństwo a zagrożenia, koncentrując się na ekonomicznej oraz informacyjnej płaszczyźnie bezpieczeństwa państwa. Tuż po nim wystąpiła dr Marlena Karnowska-Werner, która poruszyła problematykę zagrożeń, jakie mogą zaistnieć na lotniskach (na przykładzie lotniska Okęcie) oraz wymieniła rodzaje zagrożeń wywoływanych zarówno przez czynnik ludzki, jak i siły przyrody. Ponadto mjr mgr Zbigniew Redziak przedstawił m.in. dekompozycję ryzyka w procesie jego klasyfikacji, natomiast dr inż. Joanna Jasińska omówiła temat zarządzania ryzykiem w realizacji wyrobów obronnych. Kolejny prelegent, dr inż. Jerzy Solarz, poświęcił swój referat tematowi ryzyka zagrożeń chemicznych, biologicznych i radiologicznych.

Po przerwie, w trzeciej części spotkania, mgr Halina Świeboda przybliżyła uczestnikom problematykę ryzyka zagrożeń dla bezpieczeństwa informacyjnego państwa. Ponadto w dalszej części konferencji wystąpili pracownicy Centrum Symulacji i Komputerowych Gier Wojennych: ppłk mgr inż. Tadeusz Winiarski, który omówił informatyczne wspomaganie zarządzania kryzysowego w CAX, oraz mjr mgr Krzysztof Żwirek, który przedstawił zgromadzonym kwestię komputerowego wspomagania decyzji w sytuacjach kryzysowych. Konferencję zakończył prof. dr hab. inż. Piotr Sienkiewicz referatem nt. *Ewaluacja ryzyka w zarządzaniu kryzysowym*.

W konferencji wzięli udział: kadra, doktoranci i studenci AON.

Ewa Ciunowicz
Agnieszka Adamiak
Fotografie: Ewa Ciunowicz

Służby mundurowe w systemie bezpieczeństwa Euro 2012

13 marca 2009 r. odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Służby mundurowe w systemie bezpieczeństwa Euro 2012*, w której aktywnie uczestniczyli pracownicy Instytutu Bezpieczeństwa Państwa (IBP) Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego AON.

W cyklu trzech sesji naukowych znalazły się bardzo interesujące referaty, tematycznie nawiązujące do kluczowych problemów zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa oraz identyfikacji uwarunkowań i ograniczeń bezpiecznego przebiegu Euro 2012. Z ramienia Akademii Obrony Narodowej referaty wygłosili pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu Bezpieczeństwa Państwa. W pierwszym panelu, zatytułowanym *Uwarunkowania, założenia i ograniczenia*, głos zabrała mgr Halina Świeboda. Jej referat nt. *Aspekty systemowe zarządzania bezpieczeństwem* stworzył podstawę do rozważań prowadzonych w kolejnych panelach posiedzenia. W części zatytułowanej *Problemy kontekstowe Euro 2012* wystąpił m.in. dr hab. inż. Andrzej Glen oraz dr Maria Karnowska-Werner. W pierwszym referacie nt. *Bezpieczeństwo powietrzne Euro 2012 a zagrożenia terroryzmem lotniczym* Andrzej Glen wyjaśnił istotę i znaczenie zagrożeń atakami terrorystycznymi z wykorzystaniem różnych statków powietrznych oraz wskazał możliwe sposoby reagowania na tego rodzaju niebezpieczeństwa. Wystąpienie oparł na prezentacji wyników dotychczasowych badań prowadzonych przez siebie w tym obszarze. Natomiast dr Marlena Karnowska-Werner wygłosiła referat nt. *Ochrona granic i kontrola ruchu granicznego w czasie mistrzostw Europy*, który stanowił kwintesencję artykułu zamieszczonego w materiałach konferencyjnych, odnoszącego się do realizacji zadań przez Straż Graniczną w ramach Euro 2012. W gronie prelegentów znaleźli się także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, Akademii Marynarki Wojennej, Wyższej Szkoły Zarządzania Personelem oraz Urzędu Lotnictwa Cywilnego, zaproszeni przez dyrektora Instytutu Bezpieczeństwa Państwa. Treści przekazane przez przedstawicieli wymienionych instytucji stanowiły doskonałe uzupełnienie referatów wygłoszonych przez pracowników AON. Konferencja zakończyła się dyskusją, która dotyczyła m.in. zagrożeń mogących wystąpić podczas sportowych imprez piłkarskich, zakresu współpracy Żandarmerii Wojskowej z Policją oraz ochrony granic i kontroli ruchu granicznego w czasie mistrzostw Europy w 2012 r. Zdaniem uczestników zarówno sama konferencja, jak i opublikowane wcześniej materiały stanowią znaczący wkład w konceptualną sferę bezpieczeństwa Euro 2012. Cel spotkania – zidentyfikowanie uwarunkowań, założeń i ograniczeń bezpiecznego przebiegu Euro 2012 oraz ustalenie zasadniczych trudności i propozycji ich rozwiązań w organizacji bezpieczeństwa Euro 2012 i jej otoczenia – z pewnością został osiągnięty.

Konferencji przewodniczył dyrektor IBP płk dr hab. Maciej Marszałek. Za merytoryczne przygotowanie tego spotkania odpowiadał Wydział Bezpieczeństwa Narodowego. W składzie komitetu naukowego znaleźli się: gen. bryg. dr hab. Janusz Kręcikij, płk dr hab. Piotr Makowski, płk dr hab. inż. Maciej Marszałek, płk dr Piotr Górny, prof. dr hab. inż. Piotr Sienkiewicz, dr hab. Andrzej Glen oraz płk dypl. inż. Mirosław Siedlecki. Uroczystego otwarcia konferencji dokonała Jolanta Chełmińska, pełniąca funkcję wojewody łódzkiego, wraz z przedstawicielami lokalnych władz: starostą sieradzkim Dariuszem Olejnikiem, prezydentem Sieradza Jackiem Walczakiem oraz dowódcą Garnizonu Sieradz płk. dypl. Mirosławem Siedleckim. W spotkaniu uczestniczyli ponadto przedstawiciele komend wojewódzkich i powiatowych służb mundurowych oraz wydziałów bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, działających przy urzędach wojewódzkich w całej Polsce.

płk dr hab. inż. Maciej Marszałek

Młodzieżowe organizacje pozarządowe w systemie bezpieczeństwa narodowego

8 kwietnia 2009 r. w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego odbyła się na konferencja naukowa na temat *Młodzieżowe organizacje pozarządowe w systemie bezpieczeństwa narodowego*.

Konferencja została zorganizowana przez Koło Naukowe Studentów Bezpieczeństwa Narodowego, przy współpracy Studenckiej Akademii Polowej i Stowarzyszenia Ruch Wspólnot Obronnych, zaś sfinansowana z dotacji Ministerstwa Obrony Narodowej.

Pierwszy wystąpił prezes Koła – Sergiusz Parszowski, który przywitał wszystkich przybyłych gości. Byli to m.in. przedstawiciele Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Stowarzyszenia Klub Orderu Wojennego Virtuti Militari. Oficjalnego otwarcia dokonał natomiast dziekan Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego płk dr hab. Piotr Makowski.

Konferencję podzielono na trzy panele tematyczne:

1. Organizacje pozarządowe – dawniej i dziś.
2. Rola oraz możliwości młodzieżowych organizacji pozarządowych w zapewnieniu bezpieczeństwa państwa.
3. Wykorzystanie młodzieży w zapewnieniu bezpieczeństwa powszechnego, publicznego i realizacji zadań obronnych – studium przypadku.

Każdy z nich zawierał referaty i prezentacje, które pozwalały przedstawić dany obszar zainteresowań. Wśród referujących znajdowali się głównie studenci Akademii Obrony Narodowej: Natalia Bloch, Juliusz Ziemiak, Anna Nowicka-Osuch, Magdalena Helak, Anna Piszczatowska, Milena Palczewska, Katarzyna Feliksiak, Patrycja Adamska, Magdalena Rutniewska, Michał Andrzejewski, Sergiusz Parszowski, Magdalena El Ghamari, Joanna Elżbieta Jeziorska. Swoje wystąpienia przygotowali również studenci innych uczelni: Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – Edyta Szpura, Uniwersytetu Wrocławskiego – Łukasz Srokowski, oraz Akademii Pomorskiej – Bartosz Pakuła.

Każdy z trzech bloków tematycznych kończył się dyskusją, w czasie której goście mieli możliwość zadawania pytań. Zainteresowanie wygłaszanymi referatami było duże, a szczególną uwagę wzbudziło wystąpienie Łukasza Srokowskiego, na temat kompetencji przywódczych liderów organizacji pozarządowych w zakresie bezpieczeństwa narodowego.

Tegoroczną edycję oceniono bardzo wysoko. Świadczą o tym liczne podziękowania i gratulacje ze strony gości, jak i władz naszej uczelni. Referaty i prezentacje dotyczące funkcjonowania młodzieżowych organizacji pozarządowych były niezwykle ciekawe i pouczające. Można się o tym przekonać, czytając specjalnie opublikowane materiały konferencyjne pod nazwą „Młodzieżowe organizacje pozarządowe w systemie bezpieczeństwa narodowego" pod redakcją naukową Zbigniewa Piątka.

Patrycja Adamska
Magdalena Rutniewska
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego
Fotografie: Ewa Ciunowicz

Seminarium naukowe

Strategiczne uwarunkowania bezpieczeństwa RP do 2020 roku

2 kwietnia 2009 roku, z inicjatywy Instytutu Badań Strategicznych, w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego odbyło się seminarium naukowe nt. *Strategiczne uwarunkowania bezpieczeństwa RP do 2020 roku*.

Głównym obszarem problemowym spotkania stały się zagadnienia związane z przewidywanym kształtem ładu światowego w XXI wieku, znaczeniem i rolą światowych potęg oraz problemami bezpieczeństwa RP. Obrady rozpoczął dyrektor Instytutu Badań Strategicznych prof. nadzw. dr hab. inż. Andrzej Dawidczyk. Następnie z referatem nt. *Obrona przeciwrakietowa w asymetrycznym środowisku bezpieczeństwa* wystąpił prof. dr hab. Stanisław Koziej, który przedstawił podstawowe kryteria i założenia dotyczące funkcjonowania zintegrowanych systemów obrony przeciwrakietowej we współczesnym środowisku bezpieczeństwa. Prof. dr inż. Tadeusz Jemioło zaprezentował natomiast referat nt. *Globalne uwarunkowania bezpieczeństwa narodowego Polski do 2020 roku*, omawiając główne czynniki kształtujące poziom bezpieczeństwa narodowego oraz międzynarodowego. W dalszej części referat nt. *Rozwój zdolności obronnych Unii Europejskiej w pierwszym ćwierćwieczu XXI wieku* przedstawił prof. nadzw. dr hab. Andrzej Ciupiński, który nawiązał do priorytetowych założeń Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony. Po przerwie wystąpił dr Wiesław Lizak z tematem *Bezpieczeństwo Afryki a bezpieczeństwo Europy: uwarunkowania i współzależności*, m.in. wymieniając elementy wpływające na stan bezpieczeństwa kontynentu afrykańskiego. Następnym prelegentem był prof. nadzw. dr hab. Jarosław Gryz, który w temacie *Rosyjska polityka energetyczna a bezpieczeństwo Polski* odwołał się do kształtu rosyjskiej polityki energetycznej i jej wpływu na poziom bezpieczeństwa Polski. Ostatni referat nt. *Kierunki przemian polityczno-ekonomicznych współczesnych Chin* został zaprezentowany przez płk. dr. inż. Zdzisława Śliwę, który przedstawił wizję nowego układu sił w rejonie Azji Południowo-Wschodniej. Każde z wystąpień zostało podsumowane merytoryczną dyskusją.

Fot. E. Ciunowicz

Podczas spotkania przedyskutowany został stan bezpieczeństwa RP w warunkach kształtowania się nowego ładu międzynarodowego, przedstawiono wyzwania, zagrożenia i szanse, jakie stoją przed Polską w najbliższych latach, jak również omówiono podstawowe elementy oraz czynniki wpływające na poziom bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego.

mgr Szymon Krupka

Nasi goście

W bieżącym roku Akademia Obrony Narodowej gościła:

• słuchaczy z Akademii Obrony Wielkiej Brytanii w towarzystwie ambasadora Wielkiej Brytanii w Polsce Rica Todda i attaché obrony przy ambasadzie Wielkiej Brytanii Andrew Nowaka (5 marca),

Fot. Z. Rutkowski

• szefa Sztabu Generalnego Republiki Mongolii gen. broni Tsevegsurena Togoo (6 marca),

Fot. Z. Rutkowski

• komendanta Bałtyckiej Akademii Obrony w Tartu w Estonii gen. bryg. Gundarsa Abolsa oraz dziekana ppłk. rez. dr. Jamesa Sterlinga Coruma (12–13 marca),

Fot. Z. Rutkowski

• dyrektora Francuskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych Thierry'ego de Montbriala, który przeprowadził wykład nt. *Francuskie postrzeganie reformy NATO oraz Europa Obron - ności*. Dyrektorowi towarzyszył ambasador Francji J.E. Francis Barry Delongchamps (18 marca),

Fot. L. Ciunowicz

• rektora Uniwersytetu Obrony Republiki Czech gen. bryg. rez. Rudolfa Urbana w towarzystwie prorektora ds. współpracy zagranicznej płk. Jaroslava Pruchy oraz prorektora ds. naukowych płk. Martina Macko (22–24 marca),

Fot. Z. Rutkowski

• dyrektora Joint Special Operations University z Hurlbult Field w USA dr. Briana Mahera (3 kwietnia).

Red.

Fot. Z. Rutkowski

Awanse naukowe

Obrony doktoratów

Wydział Zarządzania i Dowodzenia

• 17.02.2009 r. – mjr mgr inż. Ryszard Lelito (*Doskonalenie dowodzenia wojskami wsparcia krajowego*). Promotor: dr hab. Witold Lidwa.

• 24.02.2009 r. – gen. bryg. w st. spocz. Włodzimierz Zieliński (*Ekonomiczne podstawy systemu obronności państwa w czasie pokoju, kryzysu i wojny*). Promotor: dr hab. Zenon Stachowiak.

Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

• 31.03.2009 r. – mgr Katarzyna Cabaj (*Funkcje mediów w systemie zarządzania kryzysowego*). Promotor: prof. dr hab. Ryszard Jakubczak.

Red.

Z obrad Senatu AON

27 lutego 2009 r. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Senatu AON.

Podczas obrad senatorowie przyjęli uchwałę w sprawie planu rzeczowo-finansowego Akademii Obrony Narodowej na 2009 r. oraz uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż zabudowanej nieruchomości gruntowej – stadionu sportowego przy ul. Strażackiej 121, stanowiącej własność Akademii.

Podczas zwyczajnego posiedzenia Senatu, które odbyło się 18 marca br., podjęto uchwały w sprawach:

• ustalenia warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok środowiskowych stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w Akademii Obrony Narodowej w roku akademickim 2010/2011,

• aprobaty wniosków rektora-komendanta AON do ministra obrony narodowej o przyznanie nagrody ministra nauczycielom akademickim: płk. dr. hab. Andrzejowi Polakowi za rozprawę habilitacyjną nt. *Związki operacyjne w polskiej sztuce wojennej*, ppłk. dr. inż. Mariuszowi Frycowi za rozprawę doktorską nt. *Wojny przyszłości,* płk. dr. hab. inż. Jarosławowi Wołejszo za osiągnięcia organizacyjne w roku akademickim 2007/2008 oraz prof. dr. hab. Michałowi Huzarskiemu za całokształt dorobku,

• wyrażenia opinii Senatu do wniosku rektora-komendanta Akademii Obrony Narodowej o dokonanie zmian w etacie Akademii,

• wyrażenia opinii Senatu do wniosku rektora-komendanta Akademii Obrony Narodowej o racjonalizacji zatrudnienia w Akademii,

• prowadzenia przez Wydział Bezpieczeństwa Narodowego studiów I stopnia na kierunku historia.

Red.

Uczestnicy PSPO o kształceniu w AON

Każdego roku na Podyplomowych Studiach Polityki Obronnej w Akademii Obrony Narodowej kilkunastu pułkowników przygotowuje się do objęcia kierowniczych i wykonawczych stanowisk o stopniu etatowym generała brygady, w narodowych lub międzynarodowych instytucjach, urzędach, a także dowództwach i sztabach szczebla taktycznego, operacyjnego oraz strategicznego.

Podyplomowe Studia Polityki Obronnej są najwyższą formą kształcenia w Siłach Zbrojnych RP. Jak mówią ich tegoroczni uczestnicy – płk dypl. pil. Marian Jeleniewski, płk Mirosław Banasik oraz płk Piotr Błazeusz, program kształcenia ukierunkowany jest głównie na zajęcia praktyczne, które motywują do myślenia, analizowania i rozwiązywania problemów z zakresu obronności i bezpieczeństwa narodowego. – *Zajmujemy się głównie problematyką bezpieczeństwa i obronności naszego kraju, ale również globalnym środowiskiem bezpieczeństwa, m.in. sytuacją na Bliskim Wschodzie czy w Afganistanie. Szeroka tematyka zajęć z praktycznym rozwiązywaniem niejednokrotnie złożonych problemów z pewnością pomoże nam w podejmowaniu właściwych decyzji na zajmowanych w przyszłości stanowiskach służbowych* – mówi płk dypl. pil. Marian Jeleniewski.

Program studiów jest skoncentrowany na przedmiotach z zakresu bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, obrony narodowej, sojuszniczej i koalicyjnej, uzupełniony przedmiotami obejmującymi problematykę polityki, dyplomacji oraz operacyjno-strategiczną. – *Program sam w sobie nie jest najistotniejszy. Ważne jest to, że podczas studiów mamy możliwość nie tylko przyswajać wiedzę, ale również przedstawiać własne przemyślenia. Cieszy nas to, że kadra naukowo-dydaktyczna AON jest otwarta na wszelkie nasze sugestie* – stwierdza płk Mirosław Banasik. Jak dodaje płk Piotr Błazeusz, *bardzo trudno jest stworzyć uniwersalny program, który zaspokoiłby potrzeby wszystkich uczestników studiów, posiadających różne doświadczenie i zajmujących różne stanowiska, dlatego z roku na rok na podstawie opinii uczestników studiów ten program ewoluuje.*

Tegoroczni uczestnicy PSPO. Na zdjęciu – pierwszy rząd od lewej: płk Marek Sokołowski, płk Ryszard Grzeliński, płk Marian Jeleniewski, płk Dariusz Górniak, kmdr Stanisław Kania, płk Jan Rydz, płk Bogdan Dziewulski; drugi rząd od lewej: płk Piotr Błazeusz, płk Wiesław Orkisz, płk Mirosław Banasik, płk Jerzy Różak, płk Adam Dłużniewski, płk Jarosław Wierzcholski

Wielką zaletą Podyplomowych Studiów Polityki Obronnej jest ich zintegrowany charakter, zapewniający możliwość współpracy pomiędzy oficerami rodzajów sił zbrojnych. – *Niezwykle cenna jest wymiana doświadczeń pomiędzy oficerami reprezentującymi różne rodzaje sił zbrojnych. Na tym polega przecież idea działań połączonych* – wyjaśnia płk Piotr Błazeusz, po czym dodaje, że *korzystne dla uczestników studiów byłyby również spotkania z ludźmi spoza resortu obrony narodowej, na przykład z osobami reprezentującymi kontrowersyjne poglądy, chociażby po to, aby wysłuchać i zrozumieć różne punkty widzenia*. Zdaniem płk. Mariana Jeleniewskiego, Akademia mogłaby skorzystać z amerykańskiego wzorca, gdzie uczestnikami tego typu studiów oprócz oficerów są osoby cywilne, zajmujące się kreowaniem polityki bezpieczeństwa państwa, co z pewnością byłoby korzystne dla obu stron. – *Ważne jest również, aby dowiedzieć się, w jaki sposób postrzegają problemy bezpieczeństwa nasi sojusznicy, dlatego chętnie spotkalibyśmy się z przedstawicielami NATO, UE, czy też innych organizacji międzynarodowych* – dodaje płk Mirosław Banasik.

Jednym z warunków ukończenia PSPO jest napisanie pracy z obszaru problematyki studiów, której celem jest ukształtowanie umiejętności zwięzłego prezentowania wyników przeprowadzonych analiz i ocen.

Ewa Ciunowicz

Kandydaci na Podyplomowe Studia Polityki Obronnej muszą posiadać:

- wykształcenie drugiego stopnia oraz być absolwentami PSOS (po okresie przejściowym),
- poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą tajne (okres ważności poświadczenia nie może kończyć się przez terminem ukończenia studiów),
- znajomość języka angielskiego na poziomie 3333.

Spotkanie z Mirosławem Sekułą

5 lutego 2009 r., w ramach porozumienia ze Stowarzyszeniem Promowania Myślenia Obywatelskiego, z wykładem na temat służby cywilnej w państwie obywatelskim wystąpił poseł Mirosław Sekuła.

W spotkaniu, w którym uczestniczyła licznie zgromadzona kadra i studenci, Mirosław Sekuła omówił działalność Nadzwyczajnej Komisji Sejmowej „Przyjazne Państwo" do spraw związanych z ograniczaniem biurokracji. Zgodnie z mottem Alexa de Tequeville'a: *największym zagrożeniem dla społeczeństw demokratycznych nie jest tyrania władzy, lecz jej nadopiekuńczość...*, komisja przyjęła założenia mające na celu wprowadzenie sprawnej administracji oraz przepisów przyjaznych dla obywateli i przedsiębiorców. Za główne dysfunkcje prawa uznał jego inflację, wyrażającą się w nadmiarze przepisów w stosunku do potrzeb obywateli, oraz urzędniczocetryczność, czyli tworzenie przez urzędników korzystnych dla nich przepisów. Prelegent dodał, iż od momentu utworzenia komisji, tj. 20 grudnia 2007 r., wpłynęło do niej aż 34 tysiące uwag, z czego rozpatrzono 500 projektów ustaw, w tym 96 skierowano do marszałka Sejmu RP, a 145 do Biura Analiz Sejmowych. W życie natomiast udało się wprowadzić 36 uchwalonych projektów.

Więcej informacji o pracy komisji na stronie internetowej: www.przyjaznepanstwo.pl.

Ewa Ciunowicz

Fot. E. Ciunowicz

Esej o duszy polskiej

10 marca 2009 r. w Akademii z wykładem wystąpił prof. Ryszard Legutko.

Fot. Z. Rutkowski

Temat wystąpienia: *Esej o duszy polskiej – rozmowa o tożsamości narodowej*, nawiązywał do książki pt. *Esej o duszy polskiej*, która wyszła spod pióra pana profesora.

Podczas spotkania gość odwołał się do czasów PRL-u, a także transformacji i teraźniejszości w naszym kraju, przytaczając tezę, iż Polacy mają problem z własną tożsamością, gdyż nie wiedzą, co ich tak naprawdę ukształtowało, z czego powinni czerpać, jeśli chodzi o przeszłość, jaka jest ich rola we współczesności i w kierunku jakich wyzwań mogą podążać. Wykładu wysłuchała kadra i studenci naszej uczelni.

Prof. Ryszard Legutko, były wicemarszałek Senatu RP i były minister edukacji narodowej, jest obecnie wykładowcą na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. Józefa Tischnera. Ponadto jest autorem publikacji, takich jak: „Spory o kapitalizm", „Tolerancja. Rzecz o surowym państwie, prawie natury, miłości i sumieniu", czy też „Traktat o wolności".

Agnieszka Adamiak

5 lat Polski w Unii Europejskiej

9 kwietnia br. w Akademii Obrony Narodowej odbyło się kolejne spotkanie w ramach umowy o współpracy ze Stowarzyszeniem Promowania Myśli Obywatelskiej.

W panelu dyskusyjnym nt. *5 lat Polski w Unii Europejskiej* udział wzięli: prof. Grażyna Bernatowicz, prof. Krzysztof Zanussi oraz prof. Klaus Ziemer. Spotkanie poprowadził prorektor ds. naukowych dr hab. Stanisław Zajas.

Profesor Grażyna Bernatowicz za korzyści z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej uznała rozwój gospodarczo-społeczny oraz modernizację naszego państwa. Jej zdaniem, to dzięki temu światowy kryzys jest w Polsce umiarkowanie odczuwalny. Pani profesor zwróciła również uwagę na włączenie się naszego kraju w globalny nurt polityki zagranicznej, a tym samym poszerzenie kierunków naszego zainteresowania oraz możliwość współdecydowania.

Profesor Krzysztof Zanussi w członkostwie w UE upatruje wiele korzyści, m.in. zauważył, iż kraje, które wstąpiły do Unii Europejskiej, bardziej starają się uwypuklić swoją państwowość. Negatywnie natomiast postrzega wizerunek naszych polityków, którzy, jego zdaniem, nie powinni ujawniać wewnętrznych sporów na forum międzynarodowym.

Fot. E. Ciunowicz

Natomiast profesor Klaus Ziemer pochlebnie wyraził się o naszym kraju, uznając go za poważnego partnera dla Niemiec na niwie gospodarczej. Jego zdaniem, to właśnie po wstąpieniu Polski do UE znacznie pogłębiła się współpraca obu państw.

Ewa Ciunowicz

Promujemy Akademię

Od początku bieżącego roku kadra i studenci AON promują naszą uczelnię w trakcie rożnych przedsięwzięć.

20 lutego w hali wyszkowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji odbyły się samorządowo-wojskowe **Targi Pracy Wyszków 2009**, zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Adresatami przedsięwzięcia były osoby poszukujące pracy, a także zamierzające zmienić zawód lub podnieść swoje kwalifikacje, młodzież z gimnazjów i szkół średnich oraz wszyscy zainteresowani zawodową służbą wojskową. W trakcie tego wydarzenia kandydaci na studentów naszej uczelni mogli zapoznać się z rodzajami kierunków, na jakie Akademia przeprowadza rekrutację na rok akademicki 2009/2010.

Jednak możliwości promocji naszej uczelni było znacznie więcej. I tak, w dniach 6–7 marca nasi przedstawiciele wzięli udział w **XI edycji Międzynarodowego Salonu Edukacyjnego Perspektywy 2009**, odbywającej się w warszawskim Centrum EXPO XXI. To największa w Polsce impreza promująca edukację. Na targach, w których corocznie uczestniczy kilkaset uczelni wyższych, oferta edukacyjna AON została zaprezentowana po raz trzeci z kolei. Już od wczesnych godzin porannych halę tłumnie odwiedzali uczniowie, chcący dowiedzieć się czegoś ciekawego na temat swojej wymarzonej uczelni. Stoisko Akademii cieszyło się ogromnym zainteresowaniem nie tylko wśród tegorocznych maturzystów, ale również osób planujących kontynuowanie swojej edukacji na studiach II i III stopnia.

6 marca w Ciechanowie odbywały się **Targi Pracy 2009**, nad którymi pieczę sprawowała Wojskowa Komenda Uzupełnień i Powiatowy Urząd Pracy. Celem targów było wspieranie młodzieży

w dalszym planowaniu ścieżki kariery, zarówno jeśli chodzi o edukację, jak i zatrudnienie, zaś Akademia wykorzystała kolejną okazję do zaprezentowania swojej oferty edukacyjnej.

Nasi reprezentanci spotkali się z potencjalnymi studentami AON także 11 marca podczas łomżyńskiej **IX Giełdy pomysłów na życie** przeprowadzonej z inicjatywy III Liceum Ogólnokształcącego

im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego AK, gdzie stanowisko AON było chętnie odwiedzane przez zainteresowanych. Spotkanie tego typu odbyło się już po raz dziewiąty, a ofertę edukacyjną przedstawiło ponad trzydzieści uczelni wyższych z Polski i zagranicy.

12 marca Akademia promowała się w ramach **Miasteczka NATO** zorganizowanego z okazji 10. rocznicy przystąpienia Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego. Tego dnia na dziedzińcu

Uniwersytetu Warszawskiego stanęły namioty przedstawicieli państw członkowskich NATO, akcentujących swoje zaangażowanie w jego misje. Tym razem studenci i pracownicy AON zajęli się nie tylko rozpowszechnianiem informacji dotyczących kierunków studiów oferowanych przez Akademię, ale również promocją profesjonalizacji SZ RP. Oficjalnego otwarcia Miasteczka NATO dokonał minister obrony narodowej Bogdan Klich, który wraz z zastępcą sekretarza generalnego NATO, przedstawicielami Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Sztabu Generalnego WP wziął udział w debacie w ramach I Forum Transatlantyckiego 2009. Dyskutowano tu m.in. na temat przyszłości NATO, wyzwań stojących przed Sojuszem w Afganistanie, wyzwań dla światowego pokoju i demokracji (dziedzictwo i wizja prof. Bronisława Geremka), a także stosunków transatlantyckich i roli USA w podejmowaniu globalnych wyzwań.

20 marca nasi przedstawiciele włączyli się w promocję AON podczas **IV Powiatowego Dnia Planowania Kariery** odbywającego się w Wołomi-

nie oraz w trakcie **spotkania z maturzystami** Zespołu Szkół nr 7 im. Szczepana Bońkowskiego w Warszawie.

Zapraszamy młodzież do zapoznania się z ofertą edukacyjną AON oraz do wzięcia udziału w rekrutacji na studia w naszej uczelni.

Agnieszka Adamiak
Marta Pietrzak
(studentka Wydziału Zarządzania i Dowodzenia)
Fotografie: mjr Tomasz Cholewiński

Centrum Szkolenia OPBMR w SZ RP

Kursy

W lutym br., w dwutygodniowym kursie doskonalącym w CSOPBMR udział wzięła kadra i pracownicy wojskowej służby zdrowia. Wykłady prowadzone były przez przedstawicieli Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia, Centrum Reagowania Epidemiologicznego SZ RP oraz kadrę naukowo-dydaktyczną CSOPBMR. Przedmiot rozważań stanowiły zagadnienia współczesnej użyteczności BMR, mechanizmy działania środków chemicznych, biologicznych i promieniotwórczych wraz z obrazem klinicznym porażeń oraz sposoby profilaktyki i leczenia. Znaczna część zajęć poświęcona była roli wojskowej służby zdrowia w systemie OPBMR, procedurom dochodzenia epidemiologicznego i postępowania medycznego z osobami skażonymi na polu walki. W trakcie kursu słuchacze odbyli podróż studyjną do Centrum Reagowania Epidemiologicznego SZ RP oraz Centralnego Ośrodka Analizy Skażeń, gdzie mieli możliwość zapoznania się z nowoczesnym mobilnym sprzętem do rozpoznania i identyfikacji środków promieniotwórczych, biologicznych i chemicznych oraz sprzętem do ewakuacji porażonych z pola walki.

Uczestnicy kursu wraz z szefem centrum

W dniach 2–13 marca br. w centrum odbył się dwutygodniowy kurs doskonalący dla dowódców Ośrodków Analizy Skażeń. Uczestnicy kursu, pod okiem nauczycieli akademickich centrum, doskonalili umiejętności w zakresie prognozowania i odtwarzania rzeczywistej sytuacji skażeń. Ciekawostką były zajęcia laboratoryjne z wykorzystaniem nowoczesnych programów wspomagających proces oceny sytuacji skażeń. Podczas wizyty w Instytucie Energii Jądrowej w Świerku słuchacze zostali zapoznani z podstawami bezpieczeństwa jądrowego, natomiast w Centralnym Ośrodku Analizy Skażeń przedstawiono im zasady funkcjonowania Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania oraz nowoczesne metody wykrywania i monitoringu skażeń.

Pamiątkowe zdjęcie uczestników kursu wraz z wykładowcami i kadrą centrum

Ćwiczenie

W związku z kontynuacją zadań w ramach Połączonego Zespołu Oceny Skażeń 12. Zestawu SON, w dniach od 23 marca do 3 kwietnia br. wydzielona kadra CSOPBMR uczestniczyła w ćwiczeniu sojuszniczym pk. „Steadfast Joist 2009”, którego celem było zweryfikowanie nowej struk-

tury dowództw szczebla operacyjnego NATO. Ćwiczenie zostało przeprowadzone na bazie nowej struktury Dowództwa Sił Połączonych w Neapolu. Wnioski z ćwiczenia będą również kluczowe dla wykorzystania Połączonych Sił Zadaniowych OPBMR w operacjach sojuszniczych.

Seminarium naukowe

9 kwietnia br. w CSOPBMR odbyło się seminarium naukowe nt. *Prognozowanie skażeń – wymiar praktyczno-teoretyczny*. Seminarium zostało zorganizowane pod patronatem szefa OPBMR SZ RP gen. bryg. Ryszarda Frydrycha. Doskonałym wprowadzeniem do rozważań był referat prof. Piotra Sienkiewicza nt. *Metodologiczne aspekty prognozowania zagrożeń*. Seminarium poświęcone było analizie zmian zachodzących w systemie wykrywania skażeń oraz stanowiło forum wymiany poglądów teoretyków i praktyków dające podstawy do nakreślenia kierunków dalszych przemian systemowych.

płk dypl. Leszek Słomka
Fotografie: ppłk Adam Bagniewski

Uczestnicy seminarium podczas obrad

Od prawej: szef OPBMR gen. bryg. Ryszard Frydrych, szef CSOPBMR płk Leszek Słomka, zastępca szefa OPBMR płk Jarosław Stocki

Polska wojna z Czarnobylem

5 marca 2009 r. w Centrum Szkolenia OPBMR w SZ odbył się wykład otwarty prof. dr. hab. Zbigniewa Jaworowskiego nt. *Polska wojna z Czarnobylem*.

Profesor Jaworowski w 1986 r. został członkiem Polskiej Komisji Rządowej ds. Skutków Katastrofy w Czarnobylu, stąd jego rozległa wiedza na prezentowany temat. Prelegent pokrótce przedstawił przebieg działań podjętych w Polsce w pierwszych dniach po katastrofie na Ukrainie, a następnie podzielił się swoimi spostrzeżeniami dotyczącymi skutków tego wydarzenia.

Badania prowadzone na terenach skażonych wykazały, iż dawka przyjęta na całe ciało od skażenia czarnobylskiego nie mogła wywołać szkodliwych zmian w organizmach ludności zamieszkującej w naszym kraju. Jak wynika z zaprezentowanego przez profesora zestawienia, na dużo większe dawki promieniowania – ze źródeł naturalnych – narażeni są m.in. mieszkańcy Francji (870 mSv), Brazylii (790 mSv) czy Ramsar w Iranie (260 mSv). Według Komitetu Naukowego

Narodów Zjednoczonych ds. Skutków Promieniowania Atomowego (UNSCEAR) – największego autorytetu w dziedzinie badań radiacyjnych, w Polsce średnia dawka promieniowania na całe ciało w ciągu pierwszego roku wyniosła 0,27 mSv.

Przeprowadzone badania wykazały, iż częstotliwość występowania wrodzonych wad rozwojowych u dzieci z terenów skażonych opadami radioaktywnymi pochodzącymi z reaktora nie różni się znacząco od podobnych danych dla populacji z pozostałego terenu byłego Związku Radzieckiego. Nie odnotowano również znaczącego wzrostu zachorowań na raka, białaczkę czy choroby genetyczne. Profesor Jaworowski przyznał natomiast, iż dawka od promieniotwórczego jodu-131 na tarczycę była dość wysoka, dlatego polski rząd natychmiast podjął decyzję o profilaktycznym podaniu dzieciom płynu Lugola, dzięki czemu, jak się szacuje, ocalono od zachorowania na raka tarczycy około 5000 polskich dzieci.

Prelegent jest absolwentem Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, pracował w Instytucie Onkologii w Gliwicach, Instytucie Badań Jądrowych w Warszawie, zaś od 1993 r. w Centralnym Laboratorium Ochrony Radiologicznej w Warszawie, w którym obecnie jest konsultantem dyrektora. Reprezentuje również Polskę jako członek UNSCEAR.

Tekst i fotografie: Ewa Ciunowicz

Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów

W marcu i na początku kwietnia 2009 r. w Centrum Doskonalenia Kursowego Oficerów przeprowadzono: podstawowy kurs kadrowy dla oficerów, kurs dla oficerów pionów szkolenia oraz kurs doskonalący dla oficerów sekcji operacyjnych S-3 jednostek rodzajów wojsk sił powietrznych.

Głównym celem **podstawowego kursu kadrowego** było przygotowanie jego uczestników do pracy na stanowiskach służbowych o charakterze kadrowym. Kurs ten spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem ze strony jego gestora, tj. Departamentu Kadr MON.

Uczestnicy Podstawowego kursu kadrowego dla oficerów

Wykład inauguracyjny nt. *Zarządzanie zasobami ludzkimi. Zakres działań specjalistów* przeprowadził zastępca dyrektora Departamentu Kadr MON płk Edward Twardzik, który był również obecny na uroczystości zakończenia kursu.

Komendant CDKO płk Paweł Rodzoś, w obecności zastępcy dyrektora Departamentu Kadr MON płk. Edwarda Twardzika, wręcza świadectwo ukończenia podstawowego kursu kadrowego dla oficerów jego prymusowi kpt. Krzysztofowi Kaczmarkowi

Kurs dla oficerów pionów szkolenia miał na celu pogłębienie wiedzy specjalistycznej i doskonalenie posiadanych umiejętności przez ofice-

Uczestnicy kursu dla oficerów pionu szkolenia

rów zajmujących się problematyką szkoleniową. W jego trakcie słuchacze zostali zapoznani między innymi z zagadnieniami dotyczącymi planowania i prowadzenia szkolenia w oddziale oraz procedur planowania i rozliczania działalności bieżącej. Kurs stworzył też podstawę do wymiany doświadczeń pomiędzy jego uczestnikami.

Kurs doskonalący dla oficerów sekcji operacyjnych S-3 jednostek rodzajów wojsk Sił Powietrznych miał na celu ugruntowanie i rozsze-

Uczestnicy kursu doskonalącego dla oficerów sekcji operacyjnych S-3 jednostek rodzajów wojsk sił powietrznych

rzenie wiedzy oficerów realizujących zadania w sekcjach operacyjnych jednostek sił powietrznych. Podczas kursu główny nacisk położono na zagadnienia zarządzania i dowodzenia oraz problematykę działań operacyjno-taktycznych sił powietrznych.

Płk. Paweł Rodzoś gratuluje mjr. M. Szpiltgerbowi uzyskania najwyższych wyników podczas kursu doskonalącego dla oficerów sekcji operacyjnych S-3 jednostek rodzajów wojsk sił powietrznych

Rozpoczęty również w marcu 2009 r. **kurs kandydatów na dowódców batalionów/dywizjonów** zostanie zakończony w czerwcu bieżącego roku. To najważniejszy kurs prowadzony w strukturach CDKO. Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, seminariów, ćwiczeń i konwersatoriów. Uczestnikom kursu w czasie jego trwania zostanie przekazana wiedza niezbędna w procesie

Uczestnicy kursu kandydatów na dowódców batalionów/dywizjonów w trakcie wykładu

dowodzenia batalionem w czasie pokoju, w sytuacjach kryzysowych oraz w działaniach zbrojnych, w strukturach narodowych i sojuszniczych, na obszarze kraju i poza jego granicami. W programie kursu przewidziano również zajęcia prowadzone przez ekspertów w dziedzinie funkcjonowania Sił Zbrojnych RP.

mjr Krzysztof Cholewiński
Fotografie: mł. chor. Jarosław Kuleta

Pożegnania z bronią

23 stycznia 2009 r. w Sali Tradycji Akademii Obrony Narodowej odbyło się uroczyste pożegnanie żołnierzy zawodowych.

Fot. Z. Rutkowski

Z dniem 31 stycznia 2009 r. pożegnali się z mundurem:

- płk dr hab. Bogdan Zdrodowski (40 lat służby wojskowej) – komendant-dziekan Wydziału Strategiczno-Obronnego,
- płk dr hab. Paweł Cieślar (40 lat służby wojskowej) – szef Katedry Wsparcia Działań Wydziału Wojsk Lądowych,
- płk dr hab. Witold Lidwa (40 lat służby wojskowej) – szef Katedry Sztuki Operacyjnej i Taktyki Wydziału Wojsk Lądowych,
- ppłk dr Eugeniusz Malicki (26 lat służby wojskowej) – adiunkt w zespole pracowników naukowo-dydaktycznych w Centrum Szkolenia Obrony przed Bronią Masowego Rażenia w SZ RP,
- ppłk dypl. Piotr Kaliszewicz (33 lata służby wojskowej) – starszy wykładowca w Zakładzie Rozpoznania Wojskowego i Walki Elektronicznej w Instytucie Zarządzania i Dowodzenia Wydziału Wojsk Lądowych,
- mjr mgr inż. Grzegorz Leśniewski (18 lat służby wojskowej) – specjalista w Pionie Ochrony Informacji Niejawnych,
- mjr mgr inż. Piotr Przedwojewski (16 lat służby wojskowej) – specjalista w Zakładzie Symulacji w Centrum Symulacji i Komputerowych Gier Wojennych,
- st. chor. szt. Zenon Wróbel (37 lat służby wojskowej) – kierownik Sekcji Wspomagającej w Zakładzie Wychowania Fizycznego i Szkolenia Ogniowego,
- st. chor. Andrzej Jarząbek (29 lat służby wojskowej) – starszy technik-kierownik Pracowni w Wydziale Technicznym Oddziału Zabezpieczenia,

Fot. Z. Rutkowski

- st. chor. Zbigniew Załęski (24 lata służby wojskowej) – teleinformatyk w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego.

27 lutego br. odbyło się pożegnanie ppłk. dr. Jana Borkowskiego – adiunkta Zakładu Psychologii Dowodzenia Instytutu Nauk Humanistycznych (32 lata służby wojskowej).

Fot. E. Ciunowicz

Odchodzących żołnierzy pożegnał rektor-komendant gen. bryg. dr hab. Janusz Kręcikij.

Red.

Spotkanie Klubu Absolwentów ASG WP i AON

10 stycznia 2009 r. gościem Klubu Absolwentów ASG WP i AON był gen bryg. dr hab. Janusz Kręcikij. Rektor przedstawił zgromadzonym nową strukturę uczelni oraz zadania, stojące przed kadrą naukowo-dydaktyczną. Poinformował także o potencjale naukowym Akademii oraz kierunkach studiów w niej prowadzonych. Za istotne uznał wdrażanie procesu bolońskiego, a także uzyskanie Karty Erasmusa przez uczelnię. Przekazał również członkom klubu mniej optymistyczne wieści, związane z sytuacją finansową AON, spowodowaną drastycznym zmniejszeniem dotacji z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej. Druga część spotkania dotyczyła spraw organizacyjnych klubu.

Tekst i fotografie: Ewa Ciunowicz

Z żałobnej karty

10 stycznia 2009 r., w wieku 57 lat, zmarł **płk Stanisław Cymbalista**, wieloletni pracownik naukowo-dydaktyczny ASG WP, a następnie Wydziału Wojsk Lądowych AON. Członek Klubu Absolwentów ASG WP i AON. Pochowany 16 stycznia na cmentarzu parafii M. B. Zwycięskiej na Nowym Rembertowie.

8 lutego 2009 r., w wieku 77 lat, zmarł płk w st. spocz. prof. dr hab. **Marian Laszczyk**, oficer wojsk rakietowych i artylerii, pracownik naukowo-dydaktyczny ASG WP, a następnie AON. Były komendant Wydziału Wojsk Lądowych. Autor książki „Zapisane w pamięci". Członek Klubu Absolwentów ASG WP i AON. Pochowany 17 lutego na Wojskowym Cmentarzu Komunalnym na Powązkach.

3 marca 2009 r., w wieku 73 lat, zmarł **Stefan Pietrowski**. Pochowany 7 marca na cmentarzu parafii M. B. Zwycięskiej na Nowym Rembertowie.

7 marca 2009 r., w wieku 61 lat, zmarł prof. dr hab. płk **Leszek Oleksyn**. Pochowany 12 marca na cmentarzu parafii M. B. Zwycięskiej na Nowym Rembertowie.

Spotkania z Wiktorem Rossem

Z inicjatywy członków Koła Naukowego Europeistyki, w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego odbywają się wykłady z cyklu „Wokół Europy".

W marcu br. studenci mieli okazję do uczestnictwa w spotkaniach z wykładowcą i ambasadorem w Rosji dr. Wiktorem Rossem, zorganizowanych pod hasłem „Wielka Rosja".

Tematyka pierwszego spotkania dotyczyła sytuacji panującej w Rosji w okresie sprawowania rządów przez Władimira Putina. Zgromadzeni wysłuchali opowieści na temat kariery politycznej byłego prezydenta, który wcześniej był m.in. funkcjonariuszem KGB, pracownikiem administracji Sankt Petersburga, pracownikiem administracji Borysa Jelcyna, premierem Rosji, by w końcu, w 2000 r. objąć fotel prezydencki na osiem lat (dwie kadencje). Dr Wiktor Ross opowiedział o wydarzeniach, które poprzedziły dojście Putina do władzy, a także omówił okres jego ośmioletniej prezydentury, wyróżniając m.in. kwestię zmian osobowych w strukturach zarządzania państwem w czasie kadencji prezydenta i wspomniał o skutkach, jakie przyniosło wprowadzenie przez niego poszczególnych reform.

Podczas kolejnego wykładu dr Ross podjął tematykę potęgi gazowej Rosji i gospodarki rosyjskiej, która jest uzależniona od sektora wydobywczego, jak również nawiązał do sytuacji finansowej państwa. Kryzys finansowy nie ominął także Rosji, która pieniądze z funduszy inwestycyjnych przeznaczyła na podtrzymanie kursu rubla. Efektem tego posunięcia było drastyczne zmniejszenie rezerw walutowych kraju, co jeszcze pogłębiło kryzys.

Na koniec spotkania pan Ross krótko opisał jak wygląda praca w zawodzie dyplomaty w Rosji, co bardzo zaciekawiło studentów, którzy zadawali prelegentowi dodatkowe pytania na ten temat.

Agnieszka Adamiak
Fotografie: Ewa Ciunowicz

Spotkanie Koła Naukowego „Akademia Przedsiębiorczości”

Chiny – teraźniejszość i przyszłość

Fot. E. Ciunowicz

25 marca br. z członkami Koła Naukowego „Akademia Przedsiębiorczości” spotkał się płk dr inż. Zdzisław Śliwa, który jest absolwentem Centrum Studiów Strategicznych Uniwersytetu w Pekinie, a obecnie kierownikiem Zakładu Studiów Militarnych w Instytucie Badań Strategicznych AON. Prelegent przedstawił studentom podstawowe wiadomości dotyczące Chińskiej Republiki Ludowej, a także przybliżył zmiany zachodzące w chińskich siłach zbrojnych.

Ewa Ciunowicz

Kurs pierwszej pomocy

W dniach 17–18 stycznia 2009 r. Koło Naukowe Studentów Bezpieczeństwa Narodowego zorganizowało w Klubie AON szesnastogodzinny kurs pierwszej pomocy, na którego zakończenie wszyscy uczestnicy uzyskali certyfikaty.

W kursie wzięło udział 22 członków oraz sympatyków KNSBN, a poprowadzili go przedstawiciele firmy Medevac z siedzibą w Poznaniu. Większą część szkolenia stanowiły ćwiczenia odbywające się w małych grupach. Wiadomości teoretyczne zostały wzbogacone o wachlarz przykładów pochodzących nierzadko z osobistych doświadczeń prowadzących kurs. Całość szkolenia podzielono na mniejsze moduły, które pozwoliły uczestnikom na płynne przejście od najprostszych czynności wykonywanych przy poszkodowanym, po trudniejsze. Pierwszego dnia, uczestnicy zostali zapoznani z podstawowym podziałem poszkodowanych na urazowych (na których działała siła oraz mają wyraźne urazy fizyczne) oraz nieurazo-

Tamowanie krwawienia z nosa

wych (na których żadna siła nie działała, np. omdlenia, ataki padaczki), a także z priorytetami, jakimi powinni kierować się potencjalni ratownicy. Można do nich zaliczyć: zadbanie o własne bezpieczeństwo i zabezpieczenie miejsca wypadku, kontrolę oddechu oraz udrożnienie dróg oddechowych, tamowanie krwotoków, stabilizację głowy oraz prawidłowe wezwanie pomocy. Następnie, w trakcie części praktycznej kursu, uczestnicy w czterech grupach szkoleniowych, pod czujnym okiem instruktorów wykorzystywali świeżo nabytą wiedzę. Drugiego dnia, instruktorzy przedstawili jak należy prawidłowo wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową zarówno u dorosłych jak i dzieci, w jaki sposób obsługiwać AED (automatyczny defibrylator zewnętrzny), co należy zrobić w przypadku oparzeń, wyziębienia organizmu, zakrztuszenia, porażenia prądem, wstrząsu czy padaczki, a także poszkodowanych znajdujących się pod wpływem alkoholu. Równie ważną część kursu stanowił etap dotyczący układania osoby poszkodowanej w pozycji bocznej ustalonej oraz przeciwwstrząsowej. Ponadto kursanci zostali przeszkoleni na okoliczność zaistnienia wypadku drogowego – ćwiczyli wyciąganie z samochodu osoby nieprzytomnej oraz zdejmowanie kasku z poszkodowanego motocyklisty. Uwieńczeniem zajęć były cztery symulacje, podczas których uczestnicy musieli wykazać się zdobytą wiedzą oraz umiejętnościami. Każdy miał tutaj możliwość odegrania roli ratownika bądź poszkodowanego. Akcje ratownicze zaprezentowane przez kursantów – próba samobójcza w toalecie, ciało obce wbite w nogę, porażenie prądem, hipotermia, zderzenie motocyklisty z samochodem osobowym – zostały bardzo pozytywnie ocenione przez instruktorów.

Resuscytacja krążeniowo-oddechowa

Szkolenie to uświadomiło nam, jak istotną sprawą jest szybkie udzielenie pomocy rannej osobie, której los znajduje się w rękach ratujących ją ludzi. Każda ich decyzja stanowi o życiu poszkodowanego – czasami wystarczy jedynie lekkie odchylenie głowy do tyłu, aby uratować go od śmierci. Dlatego każdy powinien odbyć tego rodzaju kurs, by w razie potrzeby udzielić pomocy poszkodowanej osobie.

Anna Piszczatowska
Fotografie: Beata Fąfrowicz
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

Ogłoszenie

Biuro Spraw Studenckich czynne jest w poniedziałki i środy w godzinach 11.50–15.30, bud. 101, pok. 6, tel. (022) 681-38-76, e-mail: bss@aon.edu.pl. Zapraszamy!

Spotkanie Koła Naukowego Studentów Bezpieczeństwa Narodowego

Tak jak konieczna jest narodowi szkoła,
tak samo konieczne jest przejście młodzieży przez wojsko.
Dopiero szkoła i wojsko czynią człowieka dojrzałym.
Józef Piłsudski

25 marca 2009 r. członkowie Koła Naukowego Studentów Bezpieczeństwa Narodowego zorganizowali wykład otwarty, który poprowadził ppłk Piotr Drozd ze Sztabu Generalnego WP.

Prelegent zaprezentował informację dotyczącą profesjonalizacji Sił Zbrojnych, powołując się na nowelizację ustawy o powszechnym obowiązku obrony. Prezentacja ta stanowiła pierwszą część spotkania. Druga uzależniona była od samych studentów, którzy mogli zadawać pytania związane z przyszłością armii. Pytań nie brakowało, a zainteresowanie wśród studentów Akademii było naprawdę duże. Udzielały się również studentki, które swą przyszłość zamierzają związać z mundurem. Wykład można uznać za wartościowy, gdyż zgromadzeni mieli możliwość zapoznania się z istotą przeprowadzanej profesjonalizacji.

Do 2008 r. ustawa o powszechnym obowiązku obrony przewidywała ochotnicze szkolenie studentów uczelni wyższych. Proces profesjonalizacji jednak powoduje, że wszelkie ochotnicze formy służby studentów zostają zawieszone. Przewiduje się natomiast tzw. „służbę przygotowawczą", która zakłada szkolenie w korpusie szeregowych i trwa cztery miesiące, podchorążych (pięć miesięcy) i oficerów (do sześciu miesięcy). Zdaniem większości studentów, przeszkolenie wojskowe, które trwało dotychczas sześć tygodni i kończyło się uzyskaniem stopnia kaprala, podchorążego, było świetnym rozwiązaniem, a dla państwa okazało się sposobem gromadzenia rezerw osobowych. Warto wspomnieć, że na uczelniach morskich takie przeszkolenie nie zostało zlikwidowane, gdyż związane jest to z potrzebami sił zbrojnych w zakresie szkolenia marynarki wojennej.

Wykład zorganizowany przez Koło Naukowe Studentów Bezpieczeństwa Narodowego był dla studentów świetną okazją do poszerzenia wiedzy na temat planowanej przez ministerstwo obrony narodowej profesjonalizacji, a jednocześnie pozwalał na wyrażenie zdania odnośnie do zmian zakładanych w polskich siłach zbrojnych.

Magdalena Rutniewska
Patrycja Adamska
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego
Fotografie: Natalia Bloch

Nasza wyprawa do Sejmu RP

26 marca br. studenci I roku europeistyki odbyli wyprawę do Sejmu i Senatu RP. Postanowili podzielić się wrażeniami z tej niezwykle ciekawej i pouczającej wycieczki.

Opiekunem całej naszej grupy był płk dr Jeremiasz Ślipiec. Ponadto, podczas zwiedzania towarzyszył nam pracownik kancelarii Sejmu RP, mgr Edward Zaręba, który opowiadał ciekawe anegdoty związane z działalnością polityków.

Zanim przekroczyliśmy próg sejmowy, zostaliśmy poddani gruntownej kontroli (w celu sprawdzenia czy nie posiadamy żadnych niebezpiecznych przedmiotów). Dopiero po przejściu bramki, naszym oczom ukazało się sejmowe wnętrze. Studentom, którzy widzieli je po raz pierwszy na żywo, wydało się bardzo małe w porównaniu z obrazem przekazywanym nam przez telewizję. Jedną z głównych atrakcji było spotkanie z byłym ministrem gospodarki Pawłem Poncyliuszem, który

z chęcią podzielił się z nami wiedzą dotycząca polityki zagranicznej Polski i odpowiadał na nasze pytania. Głównym tematem rozmowy były stosunki Polski z sąsiednimi krajami. Podczas konwersacji korzystaliśmy z małych mikrofonów, dlatego też mogliśmy poczuć się jak prawdziwi ministrowie. Sala, w której się znajdowaliśmy, przystosowana była do konferencji oraz kameralnych dyskusji. Po skończonej debacie przystąpiliśmy do konsumpcji przystawek przygotowanych przez naszego mentora Edwarda Zarębę. Następnie zostaliśmy zapoznani z konstrukcjami najważniejszych sal sejmowych. Pierwszym celem było miejsce obrad Senatu. Znajduje się tam sto imiennie podpisanych miejsc dla senatorów oraz skromna galeria dla

dziennikarzy, w której zasiedliśmy. Nasz przewodnik dość dokładnie opowiedział nam o historii tej sali. Przypomniał nam również o głównych funkcjach Senatu, jego prawach i obowiązkach. Kolejnym etapem wycieczki było zwiedzanie największej sali, jaka znajduje się w Sejmie, czyli miejsca jego plenarnych obrad. Nasze zainteresowanie wzbudził głównie fotel prezydenta i miejsca przeznaczone dla urzędników pełniących ważniejsze funkcje w państwie. Wszystko to obserwowaliśmy z loży sejmowej. Z uwagą słuchaliśmy opowieści o tym, jak przebiegają obrady sejmowe, przy czym strasznie żałowaliśmy, że nie mieliśmy akurat okazji żeby zobaczyć ich na żywo. Następnym punktem wyprawy była Sala Kolumnowa. Jest to druga co do wielkości sala w sejmie. Jej wnętrze zrobiło na nas największe wrażenie. Do środka prowadzą dwuskrzydłowe szklane drzwi z ozdobnymi motywami. Dowiedzieliśmy się również, że swoją nazwę zawdzięcza ona dwudziestu symetrycznie rozstawionym kolumnom. Jest to miejsce przestrzenne i ozdobione wieloma kryształowymi świecznikami.

Niestety wszystko, co dobre szybko się kończy i tak też było w tym przypadku. Gdy nasz przewodnik powiedział, że to już koniec naszej podróży, poczuliśmy smutek. Wierzymy jednak, że kiedyś tam wrócimy i to nie tylko w celu ponownego zwiedzania.

Dziękujemy wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania naszej wyprawy. Podziękowania kierujemy w szczególności do płk. dr. Jeremiasza Ślipca, który zgodził się zaopiekować grupą 52 studentów pierwszego roku europeistyki oraz zorganizował całą wycieczkę.

Anna Baran
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego
Fotografie: Daniel Kalinowski

Warsztaty wojskowe

27 marca 2009 r. odbyły się warsztaty wojskowe, w których uczestniczyło 16 członków Koła Prewencji z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Opiekunem grupy był podinsp. Roman Głowacki.

Warsztaty zorganizowano w ramach współpracy pomiędzy Akademią Obrony Narodowej a Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie. Miały one na celu rozwinięcie przyjaznych stosunków pomiędzy studentami obu uczelni oraz zapoznanie członków Koła Prewencji z działalnością AON. Rozpoczęto je wizytą naszych gości w Sali Tradycji, gdzie mjr Tomasz Cholewiński opowiedział o historii Akademii oraz zapoznał uczestników z dotychczasowymi osiągnięciami uczelni. Następnie studenci wzięli udział w wykładzie na temat prognozowania skażeń chemicznych, biologicznych i promieniotwórczych, poprowadzonym przez ppłk. Adam Bagniewskiego z Centrum Szkolenia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia. Dzięki tej części warsztatów zgromadzeni dowiedzieli się czym zajmuje się zakład OPBMR i jak działa

Fot. S. Parszowski

Fot. L. Kwiatkowska

Fot. M. Pełka

Fot. M. Pełka

Fot. M. Pełka

system kontroli skażeń. Kolejne zajęcia miały miejsce w Centrum Symulacji i Gier Komputerowych, gdzie płk dr Jan Knetki przedstawił historię, zadania i działalność centrum. Następnie goście ze Szczytna mieli okazję obserwować pracę specjalistów przy przeprowadzaniu symulacji dla województwa zachodniopomorskiego, zakładającą zaistnienie aż czterech sytuacji kryzysowych w niewielkich odstępach czasu. Wszyscy byli pod wrażeniem możliwości i dokładności systemu. Na zakończenie warsztatów, Grzegorz Małecki przeprowadził dla członków Koła Prewencji specjalny trening Combat, podczas którego słuchacze szkoły policyjnej przećwiczyli obronę przed typowymi atakami na funkcjonariuszy policji, z użyciem takich narzędzi jak pałka, pistolet czy nóż. Trening tak pochłonął studentów, że został przedłużony o godzinę.

Warsztaty wojskowe zakończyły się pełnym sukcesem. Nasi goście wyjechali zadowoleni i wyrazili chęć dalszej współpracy w ramach integracji środowisk naukowych AON i Wyższej Szkoły Policyjnej w Szczytnie.

Monika Pełka
Wydział Bezpieczeństwa Narodowego

Z działalności Studenckiej Akademii Polowej - ciąg dalszy

W poprzednim numerze „Biuletynu AON" pojawił się pierwszy artykuł dotyczący Studenckiej Akademii Polowej. Tym razem ponownie poświęcamy miejsce tej tematyce.

Fot. E. Ciunowicz

Od początku istnienia SAP, czyli od stycznia 2009 r., działalność jej członków uwidacznia się wśród przedsięwzięć akademickich. Pod koniec stycznia br., podczas spotkania organizacyjnego, słuchacze AON zostali zapoznani m.in. z istotą, propozycjami programowymi, strukturą oraz działalnością bieżącą tej organizacji, łączącej w sobie elementy działalności koła naukowego i sekcji sportowej, a stworzonej na potrzeby wszystkich studentów naszej uczelni, jak również tych spoza Akademii. Program SAP przewiduje trzy bloki tematyczne przygotowane przez wykładowców AON. Pierwszym z nich jest blok szkoleń tematycznych, uwzględniający wykłady, konferencje i sympozja, spotkania z interesującymi gośćmi, współpracę z młodzieżą z innych szkół i uczelni, spotkania integracyjne, podróże studyjne oraz zajęcia w instytucjach publicznych. Drugi – blok zajęć praktycznych – zakłada realizację takich przedsięwzięć, jak m.in. zajęcia w jednostkach wojskowych i strzelanie z broni. Trzeci blok, pod nazwą obozy szkoleniowe, dotyczył będzie m.in. uczestnictwa w obozach proobronnych, spadochronowych i wymianie międzynarodowej. Jeśli chodzi o strukturę SAP, docelowo znajdzie się w niej prezes, dwóch zastępców prezesa – z wy-

Fot. A. Adamiak

działów WZiD i WBN, a także zespoły do spraw: projektowych, promocji, sportowo-kulturowych i naukowo-dydaktycznych.

Na działalność bieżącą organizacji składają się spotkania tematyczne z uczestniczeniem reprezentantów wojska polskiego, np. z ppor. Renatą Radziszewską („Biuletyn AON" nr 1 (39) 2009) oraz kolejne – pod hasłem *Oficer polski na służ - bie poza granicami kraju – realia misji PKW Irak i PKW Afganistan*, zorganizowane w lutym 2009 r., na którym gościnnie wystąpił kierownik Zakładu Operacji Pokojowych i Reagowania Kryzysowego płk Jacek Trembecki. Spotkanie było dla uczestników doskonałą okazją do wysłuchania ciekawych opowieści o doświadczeniach z udziału płk. Trembeckiego w misjach stabilizacyjnych. Ponieważ nasi studenci zadawali wiele pytań, a poruszana tematyka jest rozległa, pan pułkownik wyraził chęć uczestnictwa w kolejnym tego typu spotkaniu. Warto także wspomnieć, iż w marcu, w porozumieniu z dziekanem WZiD, przygotowane

Fot. A. Adamiak

przez Instytut Wojsk Lądowych, rozpoczęły się dla studentów AON zajęcia z taktyki, których koordynatorem jest płk dr Norbert Prusiński. Celem spotkań jest uzyskanie przez uczestników wiedzy i umiejętności, jakie powinien posiadać dowódca drużyny, plutonu. Tematyka i rozkład tych zajęć są dostępne na stronie internetowej AON, w zakładce „Ogłoszenia".

Agnieszka Adamiak

prof. dr hab. Ewa Chmielewska

Europejskie ramy kwalifikacji

Do roku 2012 każde wydawane oficjalnie świadectwo poświadczające kwalifikacje powinno mieć adnotację wskazującą na jego położenie w krajowej, a przez to i w europejskiej ramie kwalifikacji.

Europejskie ramy kwalifikacji zostały wprowadzone do obszaru edukacyjnego Europy zaleceniem Parlamentu i Rady Europejskiej z 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji do uczenia się przez całe życie. Ich zapowiedzi można znaleźć m.in. w zaleceniu Parlamentu i Rady Europejskiej z 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie. Dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego elementem przygotowania do nich stał się komunikat konferencji w Bergen, z maja 2005 r. zalecający prace nad strukturami kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego jako istotny element procesu bolońskiego.

Czym są europejskie ramy kwalifikacji (podstawowe zasoby informacji znaleźć można na: http://ec.europa.eudgs/education_culture) i jak mają się do wprowadzanych w różnych krajach struktur kwalifikacji w obrębie szkolnictwa wyższego (o polskiej drodze do nich pisałam w numerze 11/2007 „Forum Akademickiego")?

Co i kiedy

Według wspomnianego zalecenia parlamentu oraz towarzyszących mu dokumentów można powiedzieć, że europejskie ramy kwalifikacji (ERK) są wspólnym europejskim systemem odniesienia, który powiąże krajowe systemy i ramy kwalifikacji różnych państw. W praktyce to narzędzie przełożenia i porównania poziomów kwalifikacji pomiędzy krajami, co ma na celu przede wszystkim: zwiększenie mobilności na rynku pracy i dostępności dalszego uczenia się. Europejskie ramy kwalifikacji zostały zatem tak za-

projektowane, aby spełniać rolę punktu odniesienia dla różnych systemów i ram kwalifikacji w Europie. Biorą pod uwagę różnorodność systemów krajowych i ułatwiają przełożenie i porównanie systemów kwalifikacji pomiędzy państwami. W tym sensie stanowią „meta" system dla ram/systemów krajowych.

W procesie wdrażania ERK zakłada się, że każdy kraj powinien odnieść swoje kwalifikacje krajowe (dyplomy, zaświadczenia lub inne certyfikaty) do ośmiu poziomów ERK poprzez krajowe ramy kwalifikacji lub domniemane poziomy w krajowym systemie kwalifikacji. Ostatecznie jednak wszystkie kwalifikacje przyznawane w Europie powinny zawierać odniesienie do ERK.

Program wdrożenia krajowych ram jest dobrowolny, ale dla krajów, które zdecydują się na to, zalecane jest przyjęcie następujących terminów realizacji:

- do 2010 – powiązanie krajowych systemów edukacji z europejskimi ramami edukacji za pomocą ram krajowych;
- do 2012 – umieszczanie na indywidualnych zaświadczeniach poświadczających kwalifikacje odniesienia do stosownego poziomu ram europejskich.

Do czasu ogłoszenia rekomendacji z kwietnia 2008 r. nie podjęto w Europie próby wprowadzenia zestawu poziomów odniesienia/deskryptorów, opartych na efektach uczenia się, obejmujących wszelkie formy kwalifikacji oraz cały zakres ich poziomów. Choć cel tej operacji jest jasny i oczywisty – idzie o zwiększenie mobilności edukacyjnej oraz na rynku pracy osób posiadających kwalifikacje, to wprowadzenie tego mechanizmu wymaga dobrego zrozumienia znaczeń używanych w niej terminów (czasem zmiany w stosunku do obecnie używanych). Oto kilka przykładów.

Kwalifikacja – formalny wynik procesu oceny i walidacji uzyskany w sytuacji, w której właściwy organ stwierdza, że dana osoba uzyskała efekty uczenia się zgodne z określonymi standardami.

Komentarz – mamy tu rozbieżność z potocznym rozumieniem słowa kwalifikacja w języku polskim, a także z terminologią stosowaną w opisie „kwalifikacji standardów zawodowych". Termin „kwalifikacja" jest prostą kalką językową angielskiego słowa *qualification* używaną już w wielu oficjalnych dokumentach – m.in. w oficjalnym tłumaczeniu rekomendacji Parlamentu i Rady Europy. Jego przyjęcie wymagać będzie zmiany obyczaju językowego, a trudno jest znaleźć w języku polskim inny stosowny termin.

Efekty uczenia się – określenie tego, co uczący się wie, rozumie i potrafi wykonać po ukończeniu procesu uczenia się, które dokonywane jest w kategoriach wiedzy umiejętności i kompetencji.

Komentarz – efekty uczenia się są zalecaną bazą do tworzenia wszelkich programów nauczania: od poziomu tworzenia podstawy programowej w oświacie do określania programów studiów doktoranckich.

Krajowy system kwalifikacji – oznacza wszystkie aspekty działalności państw członkowskich związane z uznawaniem uczenia się i inne mechanizmy łączące kształcenie i szkolenie z rynkiem pracy i społeczeństwem obywatelskim. Obejmuje opracowanie i wdrożenie rozwiązań instytucjonalnych i procedur związanych z zapewnianiem jakości, oceną i przyznawaniem kwalifikacji. Krajowy system kwalifikacji może się składać z kilku podsystemów i obejmować krajowe ramy kwalifikacji.

Europejskie ramy kwalifikacji – są wspólnym europejskim systemem odniesienia, który powiąże krajowe systemy i ramy kwalifikacji różnych państw.

Krajowe ramy kwalifikacji – oznaczają narzędzie służące do klasyfikowania kwalifikacji na wyszczególnione, według przyjętego zespołu kryteriów, poziomy osiągnięć w uczeniu się, które ma na celu integrację i koordynację krajowych podsystemów kwalifikacji oraz poprawę przejrzystości, dostępności, rozwoju i jakości kwalifikacji w odniesieniu do rynku pracy i społeczeństwa obywatelskiego.

Deskryptory poziomów

Każdy poziom ERK jest określony przez zestaw deskryptorów, wskazujących na efekty uczenia się odpowiadające kwalifikacjom na tym poziomie w dowolnym systemie kwalifikacji. ERK obejmują: kształcenie ogólne, kształcenie i szkolenia zawodowe, kształcenie wyższe oraz edukację osób dorosłych. Z zasady każdy z 8 poziomów powinien być możliwy do osiągnięcia poprzez wiele rozmaitych ścieżek edukacji, zatem mamy tu znaczące otwarcie na edukację pozaformalną.

Przykładowe zapisy deskryptorów poziomów

Poziomy	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje
1	Podstawowa wiedza ogólna	Podstawowe umiejętności wymagane do realizacji prostych zadań	Praca lub nauka pod bezpośrednim nadzorem w zorganizowanym kontekście
2	Podstawowa wiedza faktograficzna w danej dziedzinie pracy lub nauki	Podstawowe umiejętności praktyczne lub kognitywne potrzebne do korzystania z istotnych informacji w celu realizacji zadań i rozwiązywaniu rutynowych problemów przy użyciu prostych zasad i narzędzi	Praca lub nauka pod nadzorem o pewnym stopniu autonomii
3			
4	Faktograficzna i teoretyczna wiedza w szerszym kontekście danej dziedziny pracy lub nauki	Zakres umiejętności kognitywnych i praktycznych potrzebnych do generowania rozwiązań określonych problemów w danej dziedzinie pracy lub nauki zadań	Samodzielna organizacja w ramach wytycznych dotyczących kontekstów związanych z pracą lub nauką, zazwyczaj przewidywalnych, ale podlegających zmianom. Nadzorowanie rutynowej pracy innych, ponoszenie pewnej odpowiedzialności za ocenę i doskonalenie działań związanych z pracą lub nauką
5			
6	Zaawansowana wiedza w danej dziedzinie pracy i nauki obejmująca krytyczne rozumienie teorii i zasad	Zaawansowane umiejętności wykazywania się biegłością i innowacyjnością potrzebną do rozwiązywania złożonych i nieprzewidywalnych problemów w specjalistycznej dziedzinie pracy lub nauki	Zarządzanie złożonymi technicznymi lub zawodowymi działaniami lub projektami, ponoszenie odpowiedzialności za podejmowane decyzje w nieprzewidywalnych kontekstach związanych z pracą lub nauką, ponoszenie odpowiedzialności za zarządzanie rozwojem zawodowym jednostek i grup
7	Wysoce wyspecjalizowana wiedza, której część stanowi najnowsza wiedza w danej dziedzinie pracy lub nauki, będąca podstawą oryginalnego myślenia lub badań. Krytyczna świadomość zagadnień w zakresie wiedzy w danej dziedzinie oraz na styku różnych dziedzin	Specjalistyczne umiejętności rozwiązywania problemów potrzebne do badań lub działalności innowacyjnej w celu tworzenia nowej wiedzy i procedur oraz integrowania wiedzy z różnych dziedzin	Zarządzanie i przekształcanie kontekstów związanych z pracą lub nauką, które są złożone, nieprzewidywalne i wymagają nowych podejść strategicznych. Ponoszenie odpowiedzialności za przyczynianie się do rozwoju wiedzy i praktyki zawodowej lub za dokonywanie przeglądów strategicznych wyników zespołów
8	Wiedza na najbardziej zaawansowanym poziomie w danej dziedzinie pracy lub nauki oraz na styku różnych dziedzin	Najbardziej zaawansowane i wyspecjalizowane umiejętności i techniki w tym synteza i ocena, potrzebne do rozwiązywania krytycznych problemów badaniach lub działalności innowacyjnej oraz do poszerzania i ponownego określania istniejącej wiedzy lub praktyki zawodowej	Wykazywanie się znaczącym autorytetem, innowacyjnością, autonomią, etyką naukową i zawodową oraz trwałym zaangażowaniem w rozwój nowych idei i procesów w najważniejszych kontekstach pracy zawodowej lub nauki, w tym badań.

W ERK podane są trzy grupy deskryptorów, a mianowicie:

Wiedza, która w kontekście ERK:

- może być teoretyczna lub faktograficzna,
- oznacza efekt przyswajania informacji poprzez uczenie się jest zbiorem faktów, zasad, teorii i praktyk powiązanych z dziedziną pracy lub nauki.

Umiejętności, które w kontekście ERK mogą być: kognitywne (zastosowanie myślenia logicznego, intuicyjnego i kreatywnego), oraz praktyczne (związane ze sprawnością manualną i korzystaniem z metod, materiałów, narzędzi i instrumentów), a oznaczają zdolność do stosowania wiedzy i korzystania z *know-how* w celu wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.

Kompetencje (inne kompetencje, postawy?), które w kontekście ERK:

- określa się w kategoriach odpowiedzialności i autonomii,
- oznaczają udowodnioną zdolność stosowania wiedzy, umiejętności i zdolności osobistych, społecznych lub metodologicznych okazywaną w pracy lub w nauce oraz w karierze zawodowej i osobistej.

Deskryptory zostały przygotowane w celu ujęcia pełnego spektrum efektów uczenia się, bez w względu na kontekst edukacyjny czy instytucjonalny: od kształcenia podstawowego po poziom studiów doktoranckich. Pomiędzy tymi punktami skrajnymi powinny być ulokowane poziomy kształcenia ogólnego i przygotowującego do zawodów. Zatem deskryptory dotyczą i kształcenia formalnego i pozaformalnego, początkowego i zaawansowanego, ustawicznego i doskonalenia doświadczeń zawodowych.

Deskryptory są tak sformułowane, aby wyraźnie odróżnić cechy kształcenia na poziomie niższym od tych na poziomie wyższym i ukazać postęp w kategoriach zmian (np. złożoności wiedzy). Założeniem układu deskryptorów do poziomów jest to, że efekty uczenia się na danym poziomie zawierają w sobie efekty uczenia się na poziomie niższym. Nie jest to zapisane *explicité* w deskryptorach, lecz zawarte w domniemaniu.

Warto spojrzeć na przykładowe zapisy deskryptorów poziomów (patrz: tabela na 35 stronie).

W Polsce nie podjęto jeszcze decyzji, którym poziomom ERK przyporządkowane zostaną poziomy edukacji krajowej. Każdy kraj ma swobodę w definiowaniu liczby poziomów w zgodzie z własnym systemem edukacyjnym, tradycjami, potrzebami czy innymi czynnikami. Choć więc w Polsce, na pierwszy rzut oka, oczywiste wydaje się przypisanie 8 poziomów odpowiednio do szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły zawodowej, liceum, kształcenia policealnego, licencjatu, magisterium i studiów doktoranckich, to decyzja o tym zostanie podjęta po dokładnym rozpatrzeniu sekwencyjności wydawanych w naszym kraju świadectw i dyplomów oraz rozstrzygnięciu umieszczenia w ramach krajowych takich form edukacji, jak np. studia podyplomowe (osobny poziom czy „międzypoziom" bez przypisanej sobie numeracji).

Warto powtórzyć: do roku 2012 każde wydawane oficjalnie świadectwo poświadczające kwalifikacje powinno mieć adnotację wskazującą na jego położenie w krajowej, a przez to i w europejskiej ramie kwalifikacji. Dotyczyć to będzie tak samo świadectwa mistrzowskiego cukiernika, wydawanego przez odpowiedni cech w np. Radomiu, co dyplomu ukończenia studiów podyplomowych w zakresie europejskiego prawa gospodarczego, wydawanego np. przez Kolegium Gospodarki Światowej SGH.

ERK a proces boloński

Proces boloński wcześniej niż inne programy unijne podjął prace nad ramami kwalifikacji do szkolnictwa wyższego w Europie. (Uwaga: w Polsce w pracach nad tym zagadnieniem do szkolnictwa wyższego używane było uprzednio słowo „struktura" kwalifikacji, które lepiej oddaje wielowymiarowy i dynamiczny charakter systematyzacji kwalifikacji niż „płaskie" ramy. Terminologia oficjalnych dokumentów europejskich na razie wymusiła ujednolicenie słownictwa ze wskazaniem na „ramy", choć sprawa nie jest jeszcze ostatecznie przesądzona.) Wedle zawartego w dokumentach z kwietnia 2008 r. stwierdzenia: „Europejskie ramy kwalifikacji są w pełni zgodne z ramami kwalifikacji europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego w myśl procesu bolońskiego. W szczególności deskryptory w ERK na poziomach 5–8 odsyłają do deskryptorów uzgodnionych w ramach procesu bolońskiego. Deskryptory ERK różnią się od bolońskich jedynie tym, że obejmują także kształcenie i szkolenie za-

wodowe oraz kontekst pracy – na wszystkich poziomach – włączając w nie poziomy najwyższe". Zarazem jednak w dokumentach wskazuje się na rozbieżności dotyczące niektórych elementów obydwu systemów. Idzie przede wszystkim o systemy ECTS i ECVET, których harmonizacja jest obecnie przedmiotem prac. Podobną sytuację mamy w kwestii zapewniania jakości (standardy ENQA i przygotowywane ENQAVET). Na razie zaleca się uzgadnianie tych struktur na poziomach krajowym.

Krajowe ramy

Od ponad roku przy MNiSW pracuje grupa robocza przygotowująca projekt krajowych ram kwalifikacji szkolnictwa wyższego bazujący na wytycznych bolońskiej struktury/ramy kwalifikacji. Projekt ten zostanie niebawem skierowany do konsultacji w środowisku akademickim. Wyrażam nadzieję, że będzie im towarzyszyć szeroka dyskusja także na łamach „Forum Akademickiego".

Od października 2008 przy MEN pracuje zespół ekspercki przygotowujący projekt krajowych ram kwalifikacji zgodnych z rekomendacją na temat europejskich ram kwalifikacji całej 8-poziomowej edukacji. Jego skład reprezentuje trzy największe obszary wydawania poświadczonych świadectw, dyplomów i certyfikatów (czyli kwalifikacji, wedle terminologii ERK): oświatę, szkolenia zawodowe oraz szkolnictwo wyższe. To ostatnie reprezentowane jest przez członków grupy pracującej nad projektem MNiSW, co pozwoli na przeniesienie uzyskanych w niej rezultatów i niedublowanie prac, a także na uzyskanie spójnego wyniku – zarysu polskich krajowych ram kwalifikacji.

Autorka artykułu jest ekspertem bolońskim, członkiem European Qualification Framework Advisory Group oraz The Bologna Coordination Group for Qualifications Frameworks.

Artykuł został opublikowany w numerze 1/2009 „Forum Akademickiego".

Spojrzenie absolwenta na program nauczania realizowanego w Akademii Obrony Narodowej na kierunku ekonomia, specjalność logistyka w latach 2003–2008

Założenia

Idąc z duchem czasu, w kierunku zmian jakościowych na „rynku edukacyjnym" władze AON w 1996 r. powzięły decyzję o zapoczątkowaniu cywilnych studiów magisterskich na kierunku ekonomia – specjalność zarządzanie i marketing. Początkowo studia te odbywały się jedynie w trybie zaocznym. Rok 2003 był w pewnym sensie przełomowy dla AON oraz jej przyszłych studentów. Począwszy od 1 października w Instytucie Ekonomii i Logistyki Wydziału Strategiczno-Obronnego rozpoczęły się ekonomiczne, stacjonarne, jednolite studia magisterskie o specjalności logistyka. Na wymienionym kierunku edukację rozpoczęło dwudziestu ośmiu studentów.

Akademia przyjęła za cel przygotowanie absolwentów do pracy na stanowiskach wymagających gruntownej wiedzy w zakresie teorii ekonomicznej i logistycznej oraz umiejętności twórczego jej stosowania. Absolwent, według założeń programowych, miał być ekonomistą-logistykiem o kwalifikacjach odpowiadających tytułowi magistra, znajdującego zatrudnienie we wszystkich instytucjach i organizacjach gospodarczych. Po ukończeniu studiów powinien posiadać wiedzę przygotowującą go do pracy na stanowiskach kierowników operacyjnych w sferze logistyki przedsiębiorstw przemysłowych oraz w administracji centralnej i terenowej, a także do prowadzenia własnych firm handlowych i dystrybucyjnych[1].

Cel główny prowadzenia studiów był realizowany poprzez trzy cele szczegółowe, m.in. przekazanie studentom wiedzy o współczesnym funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych, zapewnienie opanowania teoretycznych zasad i metod podejmowania decyzji przez podmioty gospodarcze, a także zaznajomienie studentów ze współczesną wiedzą o gospodarce rynkowej, w tym o praktyce funkcjonowania logistyki[2].

Warunkiem przyjęcia na studia magisterskie było złożenie przez kandydata właściwych dokumentów (m. in. świadectwa dojrzałości, orzeczenia lekarskiego) oraz uzyskanie pozytywnej oceny z postępowania kwalifikacyjnego, które składało się z egzaminu pisemnego oraz rozmowy rekrutacyjnej. Nadzór organizacyjny i merytoryczny nad studiami sprawował komendant-dziekan Wydziału Strategiczno-Obronnego.

Program studiów

Pięcioletnie studia stacjonarne obejmowały dziesięć semestrów. Prowadziły do uzyskania tytułu magistra ekonomii o specjalności logistyka, po uprzednim zdobyciu absolutorium i zdaniu egzaminu magisterskiego. Program studiów składał się z działów: wykształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego, specjalistycznego oraz zawierającego pozostałe przedmioty.

W ramach przedmiotów **wykształcenia ogólnego** na uwagę zasługiwał duży wymiar godzin przeznaczony na naukę języków obcych, a w szczególności języka angielskiego, który był obligatoryjny dla wszystkich studentów, oraz w mniejszym stopniu języka fakultatywnego (rosyjskiego, niemieckiego, francuskiego). Wynik końcowy takiego egzaminu, odnotowany w suplemencie do dyplomu, stanowi dla przyszłego pracodawcy ważne źródło informacji na temat umiejętności językowych absolwenta.

Dobrze się stało, iż w programie znalazły się zajęcia z zakresu wychowania fizycznego, jednakże z uwagi na dużą liczbę godzin, przedmiot ten powinien trwać jedynie cztery lata a nie, jak zakładał program, do końca trwania studiów. Ponadto, pożądaną byłaby zmiana sposobu prowadzenia tych zajęć, umożliwiając swobodny wybór dyscypliny sportowej, do której student ma predyspozycje lub która go interesuje. Taki system powszechnie stosowany jest na innych uczelniach wyższych, np. na Politechnice Warszawskiej czy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Zarówno **przedmioty podstawowe**, jak i **kierunkowe** obejmowały w szerokim zakresie zajęcia *stricte* ekonomiczne, które kształtowały niezbędne umiejętności do interpretowania procesów zachodzących między podmiotami gospodarczymi, podstaw do rozumienia zjawisk występujących w całej gospodarce narodowej, jak również reguł i mechanizmów dotyczących międzynarodowych stosunków ekonomicznych. Cennym elementem programu, wchodzącym w dział przedmiotów kierunkowych, ugruntowującym wiedzę z zakresu ekonomii, była historia myśli ekonomicznej, ukazująca historyczne tło kształtowania się doktryn oraz obrazująca dorobek współczesnej myśli ekonomicznej. Nie można pominąć znaczenia takich przedmiotów jak: ekonometria, analiza ekonomiczna, ekonomika przedsiębiorstwa czy prognozowanie i symulacje, które uczyły analitycznego myślenia. W toku nauczania zabrakło jednak ćwiczeń, podczas których wiedza teoretyczna zostałaby wykorzystana. Lukę tę z pewnością wypełniłyby obowiązkowe praktyki zawodowe lub staże w firmach, np. działających w branży logistycznej.

Przedmioty specjalistyczne również dawały rozległą wiedzę teoretyczną. Prezentowanie podczas zajęć, przygotowanych wcześniej referatów pomagało studentom w zdobywaniu pewności siebie oraz rozwijaniu umiejętności wyrażania własnych myśli i polemizowania z poglądami innych osób.

Z ankiety przeprowadzonej na trzecim roku studiów owego kierunku wynika, iż 90% respondentów uznało program studiów za interesujący, 5% za bardzo interesujący, a kolejne 5% nie miało zadnia na ten temat. Studenci mieli również możliwość wyrażenia swoich uwag oraz opinii dotyczących m.in. programu studiów. Według nich brakowało bardziej praktycznego podejścia do nauczania przedmiotów związanych ze specjalnością studiów. Ponadto zwracano uwagę na ograniczony dostęp do sprzętu komputerowego i internetu. Z ankiety wynika, iż 65% studentów raczej nie widziało potrzeby zmian w programie, 25% respondentów uważało, że są one raczej potrzebne, natomiast kolejne 10% ankietowanych wstrzymało się od głosu.

Wczoraj i dziś

Istotnym elementem całego procesu kształcenia w AON była i jest możliwość uczęszczania na wykłady otwarte prowadzone przez prof. dr. hab. inż. Piotra Sienkiewicza, które są poświęcone zagadnieniom szeroko rozumianej analizy systemowej, cybernetyki oraz badań operacyjnych.

Ważnym aspektem, który warto przytoczyć było również wspieranie oraz aktywizacja życia

studenckiego, poprzez organizowanie w uczelni, m.in. z inicjatywy Koła Naukowego Studentów Logistyki, wszelakiego rodzaju spotkań z przedstawicielami świata politycznego i naukowego (m.in. dr. Krzysztofem Rybińskim – wiceprezesem Narodowego Banku Polskiego w latach 2004 – 2008, prof. dr. hab. Mirosławem Chaberkiem – byłym podsekretarzem stanu w Ministerstwie Transportu i Budownictwa oraz Ministerstwie Transportu, prof. dr. hab. Antonim Roguckim – członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, ekspertem w dziedzinie analizy systemów społeczno-ekonomicznych, ekonomiki obrony, analizy ekonomicznej oraz ekonomiki wojskowej, prof. dr. hab. Czesławem Skowronkiem – ekspertem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego o specjalności analiza ekonomiczno-finansowa, logistyka, rachunkowość, zarządzanie gospodarką materiałową w przedsiębiorstwie, był także kierownikiem resortu rynku wewnętrznego w 1991 r.).

Niestety studenci AON nie mieli możliwości uczestniczenia w wymianie międzyuczelnianej, ponieważ studia stacjonarne dla osób cywilnych powstały niedawno i Akademia nie wnioskowała uprzednio o przyznanie Karty Uczelni Erasmusa. Obecnie uczelnia czeka na decyzję Agencji Wykonawczej (reprezentującej Komisję Europejską) o nadaniu owej karty.

Warto również wspomnieć, iż AON przyczynia się do wspierania życia kulturalnego studentów, inicjując koncerty muzyczne, kabarety i wyjazdy integracyjne. Ponadto na terenie kampusu akademickiego, znajdującego się w ekologicznej części Dzielnicy Rembertów, studenci mają do dyspozycji zinformatyzowaną bibliotekę z katalogiem internetowym (około miliona woluminów), czytelnię internetową, studio telewizyjne, bazę sportową (hale sportowe, kryty basen, sauna, siłownia, strzelnica sportowa, korty tenisowe), a także bogate zaplecze gastronomiczne i część socjalno-bytową z blisko tysiącem miejsc w internatach.

Podsumowanie

Po zaliczeniu dziesięciu semestrów studiów w 2008 r., absolutorium uzyskało dwudziestu trzech studentów, z czego w terminie obroniło się dwadzieścia jeden osób. Można również dodać, iż w toku studiów najlepsze średnie ocen z egzaminów końcowych (nie uwzględniając zaliczeń na ocenę) studenci osiągnęli z przedmiotów takich jak: statystyka – 4,59, podstawy zarządzania – 4,57 oraz prognozowanie i symulacje – 4,57. Z kolei najgorszą średnią uzyskały: mikroekonomia – 3,61, informatyka – 3,62 i logika – 3,11.

Niewątpliwie miarą sukcesu uczelni jest pozycja zawodowa jej absolwentów[3]. Sześć osób pracuje obecnie w branży TSL, trzy rozpoczęły pracę poza granicami kraju (Wielka Brytania, Australia, Francja), dwie w administracji, jedna w firmie konsultingowej, kolejne dwie otworzyły własną działalność gospodarczą, a trzy osoby kontynuują naukę na stacjonarnych studiach doktoranckich w AON. Można zatem wnioskować, iż solidne przygotowanie teoretyczne i praktyczne absolwentów AON pozwoliło im rozpocząć udaną karierę zawodową.

mgr Magdalena Przyborowska
mgr Katarzyna Pietrzyk

Przypisy:

1. Por. *Program dziennych studiów ekonomicznych, Pięcioletnie studia magisterskie; kierunek ekonomia; specjalność logistyka*, AON, Warszawa 2003, s. 5 i 7.
2. Por. Ibidem, s. 5.
3. K. Szczepańska, *Badanie losów zawodowych absolwentów jako element systemu zapewnienia jakości kształcenia w szkole wyższej,* [w:] *Dylematy jakości…,* op. cit., s. 164.

Literatura:

1. *Podsumowanie wyników ankiety, studia dzienne magisterskie ekonomia rok III*, AON, 2006.
2. *Program dziennych studiów ekonomicznych, Pięcioletnie studia magisterskie; kierunek ekonomia; specjalność logistyka,* AON, Warszawa 2003.
3. Wieczorek S., *Wybrane problemy zarządzania jakością procesu dydaktycznego,* [w:] *Dylematy jakości kształcenia w uczelniach wyższych*, pod red. K. Rajchela i G. Lwa.

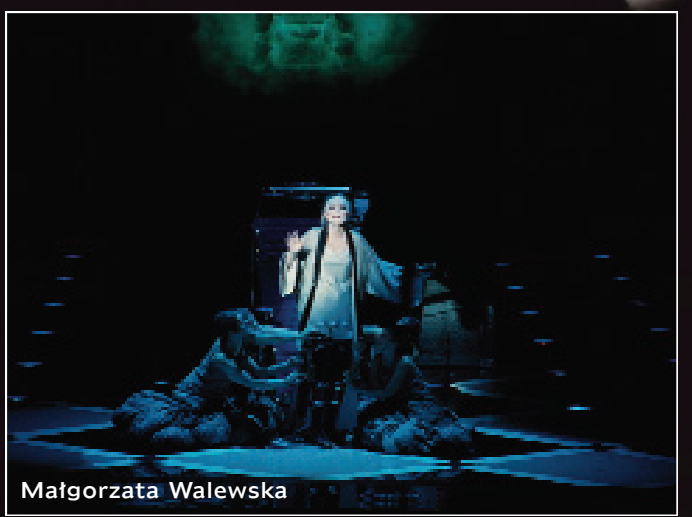
Dama pikowa

Po rocznej przerwie, w styczniu bieżącego roku na deski Teatru Wielkiego powróciła opera Piotra Czajkowskiego z librettem Modesta Czajkowskiego według opowiadania Aleksandra Puszkina – „Dama pikowa".

Współczesna inscenizacja tej sztuki operowej z 1980 r. – stworzona przez Mariusza Trelińskiego – jest szóstą od czasu warszawskiej premiery w Teatrze Wielkim 8 listopada 1900 r. „Dama pikowa" jest niewątpliwie jednym z najwspanialszych dzieł operowych późnego romantyzmu. Składa się z trzech pełnych napięcia i grozy aktów. Głównym bohaterem dramatu jest Herman – carski oficer, którego obsesją staje się odkrycie tajemnicy trzech kart, stanowiących klucz do wygranej. W rolach głównych mogliśmy obejrzeć fenomenalnych solistów: Victora Lutsiuka (Herman), Małgorzatę Walewską (Hrabina) czy Artura Rucińskiego (Książę Jelecki). Wspaniała scenografia Borisa Kudliczki, choreografia Emila Wesołowskiego, kostiumy przygotowane przez Magdalenę Tesławską i Pawła Grabarczyka oraz reżyseria świateł Felice'a Rossa nadały operze niezwykłej świeżości. Nowatorska wizja dramatu, wystawionego 6 stycznia br. w Operze Narodowej, została przyjęta niezwykle gorąco przez warszawską publiczność, która owacjami na stojąco podziękowała twórcom inscenizacji oraz występującemu gościnnie Valeremu Gegievowi – światowej sławy dyrygentowi.

Ewa Ciunowicz
Fotografie: Stefan Okołowicz
Plakat z archiwum Teatru Wielkiego – Opery Narodowej

Małgorzata Walewska

Akademia Obrony Narodowej wczoraj i dziś – wystawa fotografii

3 lutego 2009 r. otwarto w Klubie AON wystawę fotografii pt. „Akademia Obrony Narodowej i Kolonia Oficerska wczoraj i dziś" autorstwa Aleksandra Załęskiego.

Na prezentowanych fotografiach, które inspirowane były historią naszej uczelni i Rembertowa, znalazły się m.in. eksponaty zgromadzone w sali tradycji AON. Ponadto, obok zdjęć autorstwa pana Załęskiego, ukazujących współczesne zabudowania Rembertowa, zaprezentowano fotografie przedstawiające architekturę rembertowską w latach pięćdziesiątych minionego wieku. W holu klubu pojawiły się także obrazy przyrody występującej na terenie Akademii, a które autorowi udało się uchwycić w obiektywie aparatu.

Na zdjęciu od lewej: mjr Tomasz Cholewiński oraz autor wystawy Aleksander Załęski

W otwarciu wystawy uczestniczyła młodzież z rembertowskiego LI LO im. Tadeusza Kościuszki, dla której to spotkanie stało się okazją do poszerzenia wiedzy historycznej.

Tekst i fotografie: Agnieszka Adamiak

Zmagania sportowe

Tenis stołowy

23 lutego i 3 marca 2009 r. odbyły się drużynowe i indywidualne mistrzostwa AON w tenisie stołowym, zorganizowane przez Zakład Wychowania Fizycznego i Szkolenia Ogniowego.

Fot. M. Bembnowicz

W zmaganiach wzięła udział kadra i studenci AON. W klasyfikacji drużynowej tenisa stołowego I miejsce wywalczył zespół w składzie: Adrian Równicki i Krystian Gałązka (WZiD), II miejsce zdobyli: Tomasz Czerwiński i Łukasz Kosicki (WZiD), a na miejscu III uplasował się ppłk Waldemar Sikora z ppłk. Zbigniewem Lewickim (OZ). W klasyfikacji indywidualnej I miejsce zajął Łukasz Kosicki (WBN), II miejsce przypadło Piotrowi Sowie (WBN), IV miejsce uzyskał chor. Piotr Cichocki (POIN), natomiast na IV miejscu znalazł się ppłk Zbigniew Lewicki (OZ).

Badminton

W tych samych terminach pracownicy i studenci AON walczyli o zwycięstwo w turnieju badmintona, zorganizowanym w hali sportowej ZWFiSZ.

Fot. M. Bembnowicz

W grach pojedynczych I miejsce zajął Maciej Adamczyk (WZiD), II miejsce uzyskała Sylwia Steć-Libera (ZWFiSO), zaś III miejsce należało do Bartosza Pelca (WZiD).

W grach podwójnych I miejsce wywalczyli: Maciej Adamczyk (WZiD) i kpt. Bartosz Biernacik (WZiD), II miejsce osiągnęli: Sylwia Steć-Libera i Robert Zbroński (ZWFiSO), natomiast na III miejscu znaleźli się: Bartosz Pelc i Paweł Radzikiewicz (WZiD).

Piłka siatkowa

26 marca 2009 r. nasi reprezentanci wzięli udział w mistrzostwach Wojska Polskiego w piłce siatkowej, zorganizowanych przez Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce.

W rozgrywkach wzięło udział 12 drużyn (120 zawodników). Zespół AON w składzie: płk Zbigniew Skwarek, ppłk Adam Matyja, ppłk Marek Sołoducha, ppłk Tadeusz Winiarski, mjr Mirosław Bembnowicz, mjr Grzegorz Mazurek, st. chor. Robert Hoppe, st. sierż. Konrad Raczyński, zajął dziesiąte miejsce.

Pływanie

Tego samego dnia na basenie ZWFiSzO 28 osób wystartowało w mistrzostwach studentów AON w pływaniu.

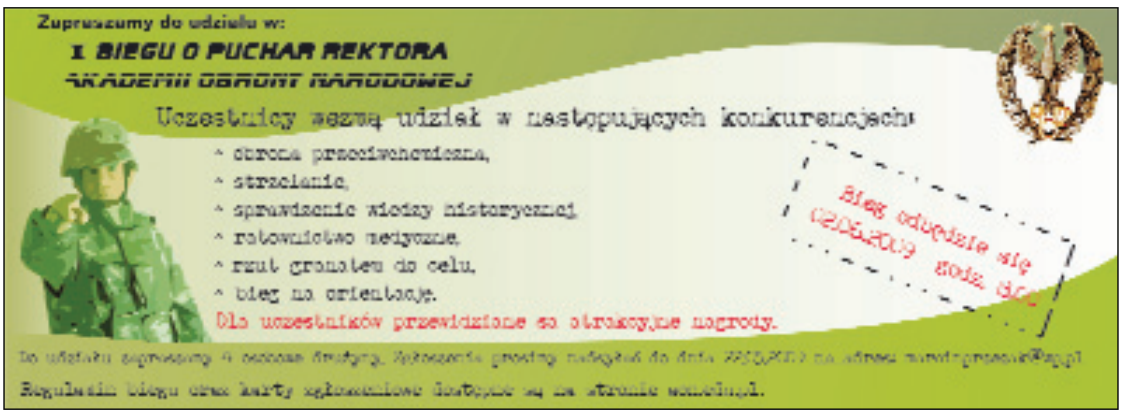

Fot. T. Kupiecki

A oto wyniki:

- w kategorii 50 m stylem dowolnym mężczyzn, I miejsce zdobył Tomasz Knop (WBN), II miejsce przypadło Krzysztofowi Marcjanowi (WBN), zaś trzecie przypadło Maciejowi Niczyporukowi (WBN);
- w kategorii 50 m stylem dowolnym kobiet I miejsce wywalczyła Dorota Długołęcka (WZiD), na II miejscu uplasowała się Agata Jasek (WBN), natomiast na III pozycji znalazła się Agata Miszczak (WZiD);
- w kategorii 50 m stylem klasycznym mężczyzn na I miejscu znalazł się Paweł Struk (WBN), II miejsce zajął Krzysztof Marcjan (WBN), zaś III miejsce uzyskał Maciej Niczyporuk (WBN);
- w sztafecie 4x50 m stylem dowolnym I miejsce wywalczyła drużyna bezpieczeństwa narodowego WBN, II miejsce przypadło reprezentantom europeistyki WBN, zaś III miejsce zajęli studenci lotnictwa WZiD.

Zwycięzcom serdecznie gratulujemy!

Red.

Judo – moja pasja

Rozmowa z Krzysztofem Anuszewskim, studiującym w AON na kierunku bezpieczeństwo narodowe

Krzysztof Anuszewski od kilku lat trenuje judo i startuje w wielu akademickich mistrzostwach, uzyskując bardzo dobre wyniki. Zgodził się opowiedzieć nam o przygodzie związanej z uprawianą przez niego dyscypliną sportu.

Od ilu lat Pan trenuje?

Od siedmiu lat należę do sekcji zawodniczej judo, mieszczącej się w klubie Gwardia Warszawa i właśnie tam odbywam najbardziej zintensyfikowane treningi. Sporty walki uprawiam natomiast od najmłodszych lat – już wcześniej próbowałem swoich sił w karate, aikido, muay thai, brazylijskim jiu-jitsu, submission wrestling-u i boksie.

Ile czasu poświęca Pan na treningi i gdzie się one odbywają?

Judo trenuję 5–6 razy w tygodniu, przeważnie we wspomnianym już klubie Gwardia Warszawa, który od lat mieści się w czołówce klubów judo w Polsce, posiada wybitnych trenerów oraz zawodników, będących członkami kadry narodowej i olimpijskiej. Oprócz tego zdarza mi się ćwiczyć w innych warszawskich ośrodkach sportowych, jednak, kiedy tylko sprzyja temu pogoda, zdecydowanie wybieram plener. Przed startem w zawodach judo koncentruję się głównie na tej dyscyplinie sportu, ale w przerwach pomiędzy zawodami staram się wzbogacać swoje treningi poprzez ćwiczenia na siłowni, zapasy lub boks.

Jakimi sukcesami w dziedzinie judo może się Pan poszczycić?

Wielokrotnie startowałem w różnych akademickich mistrzostwach judo w kategorii do 100 kg. Między innymi, w 2007 r. zdobyłem dwa III miejsca: w I rzucie Akademickich Mistrzostw Warszawy i Województwa Mazowieckiego w Judo oraz Lidze Międzyuczelnianej w Judo. Dzięki temu drugiemu sukcesowi, AON w punktacji drużynowej zajął także III miejsce, wyprzedzając m.in. WAT i UW. W 2008 r. zająłem II miejsce: w Akademickich Mistrzostwach Warszawy w Judo w turnieju finałowym oraz w ogólnej klasyfikacji generalnej całej serii zawodów akademickich (podsumowanie sezonu), natomiast mój udział w turnieju finałowym Mistrzostw Polski Szkół Wyższych zaowocował V lokatą. W roku bieżącym dwukrotnie uzyskałem V miejsce, startując w lutym w I rzucie Akademickich Mistrzostw Warszawy oraz w marcu w półfinale Akademickich Mistrzostw Polski w Judo, a w kwietniu podczas Akademickich Mistrzostw Warszawy w Judo wywalczyłem II miejsce w kategorii wagowej powyżej 100 kg.

Kto jest dla Pana wzorem do naśladowania jeśli chodzi o judo?

Zdecydowanie Paweł Nastula. Imponuje mi jego nastawienie do sportu. Dzięki niezwykle silnej motywacji osiągnął ogromny sukces i obecnie jest najbardziej „utytułowanym" zawodnikiem judo w Polsce.

Studiuje Pan na WBN, a jednocześnie Pana czas pochłaniają treningi. Czy swoją przyszłość wiąże Pan z wybranym kierunkiem studiów, czy raczej ze sportem?

Chciałbym wykonywać pracę związaną z moim kierunkiem studiów, jednak sport będzie na pewno zawsze obecny w moim życiu. Być może uda mi się połączyć te dwie dziedziny. Zobaczymy co przyniesie przyszłość.

Rozmawiała Agnieszka Adamiak

Fot. S. Michałowski

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy

Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa

Resuscytacja jest zabiegiem mającym na celu przywrócenie, za pomocą metod ratunkowych, krążenia krwi lub krążenia krwi i oddechu bez powrotu świadomości, a więc takim, który może być wykonany przez każdego z nas w celu ratowania życia ludzkiego. W każdej chwili, w pobliżu może się znaleźć osoba potrzebująca takiej pomocy, dlatego wszyscy powinniśmy wiedzieć, w jaki sposób przeprowadza się zabieg resuscytacyjny.

Gdy mamy do czynienia z poszkodowanym w wypadku, pierwszą czynnością jaką wykonujemy jest **zapewnienie bezpieczeństwa** zarówno rannemu, jak i nam – ratownikom. Następnie musimy szybko **ocenić stan poszkodowanego** (czy jest przytomny i reaguje) i wezwać pogotowie ratunkowe (jeśli zachodzi potrzeba wzywamy również policję i straż pożarną). Natomiast jeżeli chory nie reaguje układamy go w pozycji bezpiecznej, ze szczególną ostrożnością przy podejrzeniu urazu kręgosłupa i **udrażniamy drogi oddechowe,** usuwając z jamy ustnej ewentualne przyczyny niedrożności (np. proteza, wodorosty), następnie odchylając jego głowę oraz podnosząc podbródek. Kolejną czynnością jest **sprawdzenie czy ranny oddycha** – robimy to według zasady „widzę, słyszę, czuję". Jeśli poszkodowany oddycha, pozostawiamy go w pozycji bezpiecznej i czekamy na przybycie pogotowia ratunkowego, jednocześnie sprawdzając czy funkcja oddychania u rannego nie zanika. W przypadku gdy poszkodowany nie oddycha, musimy przeprowadzić **sztuczne oddychanie**. Na początku wykonujemy dwa powolne wdechy, tak by klatka piersiowa rannego podnosiła się i opadała. Następnie sprawdzamy czy serce poszkodowanego bije, a jeśli tak nie jest rozpoczynamy **masaż serca**. Układamy dłonie jedną na drugiej w centralnej części klatki piersiowej, pamiętając by ucisk wywoływać jedynie okolicą nadgarstka. U niemowląt ucisk na mostek powodujemy jedynie dwoma palcami. Niezależnie od tego czy zabieg przeprowadza jeden, czy dwóch ratowników, przy masażu serca **stosujemy dwa oddechy do trzydziestu uciśnięć mostka**. U dorosłych, po stwierdzeniu nagłego zatrzymania krążenia pomijamy dwa początkowe wdechy i od razu przechodzimy do uciskania mostka (trzydzieści razy).

Czynności wykonane przez ratownika mają za zadanie utrzymać poszkodowanego przy życiu, a także uniemożliwić powstanie u niego dalszych powikłań aż do momentu przybycia pomocy medycznej.

Agnieszka Adamiak
Konsultacja: lek. med. kpt. Robert Zimny

Źródło: J. Bożydar Latkowski, Witold Lukas, *Medycyna rodzinna – repetytorium*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007, 2008.

BIULETYN Akademii Obrony Narodowej

ZAPRASZAMY DO REKLAMY

Nowy cennik reklamowy:

w kolorze
cała strona – 300 zł
2/3 strony – 200 zł
1/2 strony – 150 zł
1/3 strony – 100 zł
1/4 strony – 75 zł
1/8 strony – 35 zł
II strona – 700 zł
III strona – 500 zł
IV strona – 900 zł

czarno-białe (wewnątrz numeru)
cała strona – 200 zł
2/3 strony – 150 zł
1/2 strony – 100 zł
1/3 strony – 80 zł
1/4 strony – 50 zł
1/8 strony – 25 zł

Dopłaty:
- wybór miejsca publikacji + 10% wartości zamówienia,
- opracowanie materiałów – redakcyjne i graficzno-techniczne – po uzgodnieniu,
- nietypowe formaty oraz inserting po uzgodnieniu,
- do wartości zamówienia należy doliczyć 22% podatku VAT.

Termin rezerwacji powierzchni reklamowej do 20. dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc zamknięcia numeru.
Więcej informacji na stronie internetowej AON: www.aon.edu.pl.

Zarząd Zakładowy NSZZ PW Akademii Obrony Narodowej o zwolnieniach grupowych

2 kwietnia 2009 r. zawarto porozumienie w sprawie zwolnień na podstawie przepisów Ustawy z dnia 13 marca 2003 r. *o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników*.

„Zwolnienia grupowe" pomiędzy Akademią Obrony Narodowej, z siedzibą w Warszawie przy al. gen. A. Chruściela 103, reprezentowaną przez Rektora-Komendanta Akademii Obrony Narodowej gen. bryg. dr hab. inż. Janusza Kręcikija, w imieniu którego działa Kanclerz – płk mgr Cezary Danielski umocowany, w ramach procedury związanej z grupowymi zwolnieniami na podstawie upoważnienia wynikającego z zawiadomienia zakładowej organizacji związkowej dokonanego w trybie art. 2 ust. 3 Ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm.) – pismo Nr 1223 z dnia 13.03.2009 r. oraz w zakresie dokonywania przez Pracodawcę czynności dotyczących stosunku pracy na podstawie zarządzenia Nr 3/2007 Komendanta-Rektora Akademii Obrony Narodowej z 26.02.2007 r., zwaną dalej „Akademią" lub „Pracodawcą", i zakładową organizacją związkową – Zarządem Zakładowym Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska Akademii Obrony Narodowej w Warszawie, reprezentowanym przez Przewodniczącą Alicję Nowacką zwanym dalej „ZZ NSZZ PW AON".

Z treścią porozumienia pracowników zapoznali bezpośredni przełożeni.

Pracodawca zobowiązał szefów komórek organizacyjnych AON do sporządzenia i przekazania do Oddziału Kadr list osób, których etaty są likwidowane. Szefowie mieli również obowiązek przeprowadzenia rozmów i poinformowania pracowników o likwidacji tych etatów.

W związku z zaistniałą sytuacją Zarząd Zakładowy NSZZ PW AON reprezentowany przez przewodniczącą jest zobowiązany dopilnować przestrzegania wszystkich punktów porozumienia oraz pomóc w indywidualnych, trudnych sytuacjach zgłaszającym się pracownikom.

Osobowość prawna uczelni

Art. 12 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* stanowi, iż uczelnia ma osobowość prawną. Przepis ten nie wyjaśnia jednak wprost, jakie są konsekwencje ustanowionej nim normy prawnej. Należy zatem sięgnąć do treści przepisów kodeksu cywilnego poświęconych temu zagadnieniu. Podstawowe znaczenie mają tu art. 33–43 tego kodeksu.

Z brzmienia tych przepisów wynika, że osobowość prawna łączy się ze „zdolnością prawną", czyli możnością bycia podmiotem prawa w ogóle i w zakresie konkretnych praw podmiotowych i obowiązków, oraz ze „zdolnością do czynności prawnych", czyli zdolnością do wywoływania swoim własnym zachowaniem skutków prawnych, w szczególności nabywania praw i zaciągania zobowiązań.

Uczelnie publiczne należą do kategorii „państwowych osób prawnych", co oznacza m.in. że przysługujące im prawo własności i inne prawa majątkowe stanowią „mienie państwowe". Pozostała część „mienia państwowego" (a więc część nienależąca do państwowych osób prawnych) stanowi mienie Skarbu Państwa.

Skarb Państwa nie ponosi w zasadzie odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych i na odwrót – państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa. Tak ukształtowana niezależność tych podmiotów oznacza m.in. że ich wzajemne stosunki mają charakter cywilnoprawny.

Wyjątek stanowią uprawnienia administracyjno-prawne organów państwowych do nadzoru i kontroli państwowych osób prawnych.

Granice i formy sprawowania nadzoru i kontroli muszą jednak wynikać z przepisów ustawowych.

Państwowe osoby prawne działają przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Ustrój osób prawnych oraz sposób ich działania określony w ustawie i w statucie powinien zapewnić osobie prawnej pełną zdolność do prowadzenia jej spraw.

W przypadku uczelni publicznych ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym* kształtuje ich ustrój w sposób dosyć precyzyjny, wskazując jako organ kierujący uczelnią i reprezentujący ją na zewnątrz jej rektora (art. 66 ust. 1). Uprawnienia pozostałych organów uczelni do jej reprezentowania w stosunkach cywilnoprawnych (np. zawierania umów, składanie innych oświadczeń woli) muszą wynikać albo z wyraźnego przepisu statutu (kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych) albo z zarządzenia rektora (prorektorzy, kanclerz).

Inną sprawą jest udzielanie pełnomocnictw. Pełnomocnik nie jest organem uczelni i działa on w imieniu jej organu i w takim zakresie, w jakim został umocowany.

Należy dodać, że czynności prawne dokonane przez osobę, która nie jest organem uczelni albo jego pełnomocnikiem są w zasadzie nieważne.

Konieczne jest zatem maksymalnie precyzyjne określanie zakresów działania osób funkcyjnych, zarówno w przepisach organizacyjnych uczelni, jak i w toku bieżącej pracy jej organów.

Andrzej Knapik
radca prawny

mgr Dariusz Ogórek

Walki wojsk państw Osi w Afryce Północnej 1941–1942

Pierwsze szturmy Tobruku kwiecień–maj 1941 r.

Skaliste podłoże zbudowanej przez Włochów twierdzy Tobruk, stanowiło znaczną przeszkodę zarówno dla jej obrońców jak i oblegających. Niemożliwe było szybkie okopanie się na odpowiednio bezpieczną głębokość przy użyciu indywidualnego wyposażenia żołnierza, a chcąc wykonać głębokie stanowiska ogniowe dla piechoty oraz stanowiska dla artylerii i czołgów trzeba było użyć specjalistycznego ciężkiego sprzętu inżynieryjnego oraz materiałów wybuchowych. Po ich wykonaniu z kolei należało je stale zabezpieczać przed lotnym piaskiem pokrywającym teren, co było niemniej pracochłonne i wyczerpujące niż sama budowa. Twierdza posiadała fortyfikacje stałe, betonowe lub kute w skale i połączone podziemnymi gankami, natomiast teren wokół niej był płaski i odkryty za wyjątkiem jedynego wzgórza leżącego w zachodnim sektorze obrony (wzgórze Ras el-Medauar, zwane wzgórzem 201), które tym samym stanowiło doskonały punkt obserwacyjny dający możliwość wglądu na dużą część pozycji obronnych Tobruku. Niemcy i Włosi zmagali się zatem nie tylko z zaciekłą obroną garnizonu, ale też z warunkami klimatycznymi i terenowymi, które zmuszały żołnierzy urodzonych w Europie do nadzwyczajnego wysiłku fizycznego oraz niezwykłej odporności psychicznej.

Obwód linii obrony Tobruku wynosił około 50 km, głębokość od 12 do 15 km, obronę stanowiły trzy linie umocnień. Główna pozycja (tzw. linia czerwona) była rozbudowanym systemem fortyfikacji stałych na które składały się bunkry i stanowiska dla broni maszynowej i przeciwpancernej. Punkty oporu były rozmieszczone co około 500–1000 m. W odległości około 3500 m od przedniego skraju znajdowały się stanowiska ogniowe artylerii. Druga pozycja obronna (tzw. linia niebieska) była odległa od przedniego skraju

obrony o około 5 do 6 km. Od brzegu morza wyznaczały ją stare forty „Peronne", „Airente", „Solarno" i „Pilostrino"[1]. Trzecią linię obrony (linia zielona) stanowiły nieukończone umocnienia w odległości 1000 m od portu. Charakterystyczną cechą pierwszej linii obrony było rozmieszczenie stanowisk obronnych w dwóch rzędach. Takie rozwiązanie umożliwiało wzajemną osłonę i wsparcie ogniowe pomiędzy poszczególnymi punktami oporu i było dla atakujących Niemców i Włochów dużym zaskoczeniem. Tym bardziej że w miarę dokładne rozpoznanie stanowisk obronnych było możliwe jedynie z powietrza. Pierwszy pierścień obrony Tobruku dzielił się na cztery odcinki: zachodni – Ras-el-Medauar, południowo-zachodni – Pilistrano, południowy – El-Adem i wschodni – Sidi-Duad[2].

Druga linia obrony miała zapewnić twierdzy głęboką obronę oraz stanowić ostateczną zaporę przeciw czołgom, gdyby zdołały się przebić przez pierwszą linię. Stanowiska obronne były połączone ze sobą siecią kutych w skale głębokich korytarzy, które umożliwiały komunikację, dostarczanie zaopatrzenia, a w razie zagrożenia, przerzucenie posiłków na zagrożone punkty obrony. Pomiędzy liniami rozmieszczone były działa przeciwpancerne, stanowiska artylerii polowej oraz dobrze zamaskowane stanowiska ciężkich karabinów maszynowych. Pomiędzy stanowiskami, które nie były połączone korytarzami, rozmieszczono zasieki z drutu kolczastego oraz sieć kolczastą Brunna (*concentrina*)[3], a cały teren na przedpolu był pocięty rowami przeciwczołgowymi, zaporami drogowymi oraz dodatkowo zaminowany[4].

Kolejną charakterystyczną cechą pozycji obronnych Tobruku było stosowanie oznaczeń literowych dla poszczególnych stanowisk obronnych. Począwszy od zachodu, punkty rozmieszczone od brzegu morza (rejon zatoczki Mersa es-Sahel) do wysokości wzgórza Ras el-Medauar, miały symbole od S 1 do S 45. Stanowiska rozmieszczone od wzgórza 201 (odcinki obrony: południowo-zachodni i południowy) oznaczono symbolami od R 1 do R 79. Punkty oporu położone pomiędzy via Balbia (kierunek z Tobruku do Bardii) a brzegiem morza, stanowiące wschodni sektor obrony były oznaczone symbolem od Z 78 do Z 101. Zastosowanie oznaczeń punktów oporu w poszczególnych sektorach obrony Tobruku, znacznie ułatwiało dowodzenie oraz komunikację i łączność, a także w przypadku zagrożenia sprawną pomoc.

Rozpoczynając szturm Tobruku, gen. Rommel był przekonany, że dysponuje wystarczającymi środkami oraz odpowiednią liczbą żołnierzy potrzebnych do zdobycia twierdzy. Zdawał sobie jednak sprawę z tego, że im dłużej Tobruk będzie się bronił, tym większe straty poniosą oblegającego go wojska niemiecko-włoskie. Co więcej wycofujące się dotychczas w popłochu ku Egiptowi wojska brytyjskie mogły się w końcu zatrzymać i przejść do kontrataku (co w końcu rzeczywiście nastąpiło), a wobec znacznego rozciągnięcia linii komunikacyjnych, ciągłych kłopotów z zaopatrzeniem sytuacja wojsk Osi mogła się mocno skomplikować.

Pierwsze niemiecko-włoskie jednostki pojawiły się na przedpolach Tobruku koło południa 9 kwietnia1941 r.[5] Były to samochody pancerne z 3. Batalionu Rozpoznawczego, które rozpoznawały drogi do twierdzy z El-Adem i Acromy. W okolicy Acromy, gdzie stacjonowały jeszcze 20. i 26. Brygada Piechoty brytyjskiej (po zmroku pospiesznie wycofały się do Tobruku), niemieckie patrole zostały ostrzelane przez brytyjską artylerię[6].

Poza tym incydentem wojska Osi nie napotkały silniejszego oporu i kontynuowały podchodzenie w kierunku brytyjskich pozycji obronnych. 10 kwietnia niektóre oddziały podeszły bezpośrednio pod Tobruk (3. Batalion Rozpoznawczy znajdował się jeszcze w odległości około 50 km, natomiast czołowe pododdziały 8. Batalionu Karabinów Maszynowych prowadziły walkę w odległości około 16 km od twierdzy). Oddziały niemiecko-włoskie podchodzące pod twierdzę były nieustannie ostrzeliwane przez artylerię obrońców, ale mimo to były w ciągłym ruchu i nieustannie zmieniały pozycję, starając się znaleźć słaby punkt w systemie obrony twierdzy.

Pierwsza próba zdobycia Tobruku z marszu dokonana przez 8. Batalion Karabinów Maszynowych, skończyła się w zasadzie niespodziewaną klęską Niemców[7]. Nadzieję Rommla na szybkie zdobycie Tobruku komplikował brak dokładnego rozeznania co do liczby i siły bojowej obrońców oraz brak map twierdzy. W swoich wspomnieniach zanotował: *Sytuacja była stosunkowo niejasna. Następnego dnia zabrałem uszkodzony przez działa angielski pojazd dowodzenia (Mamut) na front, mając nadzieję wyrobić sobie lepszy obraz. Dla dowódcy na polu bi-*

twy sprawą najwyższej wagi jest mieć dobre rozeznanie w rozmieszczeniu sił własnych i nieprzyjacielskich. (…) Umocnienia obronne wokół twierdzy w Tobruku rozciągały się na zachód, południe i wschód dalej, niż się spodziewaliśmy. Żądaliśmy planów umocnień obronnych, ale trzeba było na nie jeszcze zaczekać[8].

Kiedy próby wdarcia się do twierdzy z marszu nie powiodły się, a tak potrzebne mapy twierdzy w końcu dotarły[9], Rommel postanowił opracować plan skuteczniejszego ataku. Przed rozpoczęciem pierwszego szturmu 13 kwietnia 1941 r., ugrupowanie bojowe wojsk niemiecko-włoskich przedstawiało się następująco: od wschodu Tobruk oblegała wówczas grupa ppłk. Grafa von Schwerina (naprzeciw australijskiej 24. Brygady Piechoty). Od południa, po obu stronach drogi z El-Adem, zajęła stanowiska 5. Dywizja Lekka gen. Johannesa Streicha, mając za przeciwnika 20. Brygadę z 9. Dywizji Piechoty (australijską).

Dalej na lewo stała włoska 132. Dywizja Pancerna „Ariete" oraz pułk piechoty 102. Dywizji Zmotoryzowanej „Trento", na wzgórzu 201 na zachód od Medauar[10]. Pomiędzy nim a brzegiem morza leżały pozycje włoskiej 27. Dywizji Piechoty „Brescia".

13 kwietnia przed planowanym atakiem, niemieckie samoloty rozrzuciły nad pozycjami obrońców ulotki o treści: *Generał dowodzący siłami niemieckimi w Libii żąda niniejszym, by oddziały brytyjskie okupujące Tobruk złożyły broń. Nie będzie się strzelać do pojedynczych żołnierzy niosących białe chustki. Silne wojska niemieckie otoczyły już Tobruk i próby ucieczki zeń są bezcelowe. Pamiętajcie o Mechili. Nasze bombowce nurkujące i Stukasy oczekują na wasze statki stojące w Tobruku*[11].

Wbrew oczekiwaniom, ulotki nie złamały ducha bojowego obrońców twierdzy, a odniosły wręcz odwrotny skutek od spodziewanego. Co więcej siłę obronną garnizonu wzmocnił niewielki konwój (składający się z pięciu barek), któremu udało się wpłynąć bez strat do tobruckiego portu tego samego dnia[12].

Autor artykułu jest absolwentem studiów historycznych INH AON oraz studiów podyplomowych na kierunku bezpieczeństwo narodowe na Wydziale Strategiczno-Obronnym AON.

Przypisy:

1. Te cztery forty zostały zbudowane jeszcze za panowania tureckiego w tym rejonie, przed rokiem 1912, a następnie gruntownie zmodernizowane przez Włochów.

2. O. Terlecki, „Bojowe szlaki pustynne", Kraków 1983, s. 26.

3. To zapora inżynieryjna przeciwpiechotna, której głównym elementem jest zapora drutowa (przeważnie płot kolczasty i sieć kolczasta) przygotowana do naelektryzowania jej prądem wysokiego napięcia (około 1000 V).

4. Min w Tobruku poza ogromną ilością była jeszcze wielka różnorodność typów i konstrukcji m.in. skrzynkowe, talerzowe, szrapnelowe i kombinowane; produkcji angielskiej, niemieckiej, włoskiej, francuskiej, a nawet egipskiej.

5. 9 kwietnia 1941 r. gen. Rommel wydał rozkaz, w którym określał rozmieszczenie podległych oddziałów wokół Tobruku. Rozkaz ten był wykonywany w następnych dniach, jednak ze względu na ciągle zmieniającą się sytuację, nie do końca zgodnie z pierwotnym brzmieniem.

6. Niemieckie patrole ostrzelały działa z 1. Pułku Królewskiej Artylerii Konnej oraz 51. Pułku Artylerii Polowej.

7. Z liczącego 1200 żołnierzy batalionu pozostało 300, poległ także jego dzielny dowódca ppłk Gustaw von Ponath. 10 kwietnia gen. Rommel poniósł jeszcze jedną ciężką stratę – podczas rozpoznawania sytuacji na przedpolu twierdzy zginął gen. Heinrich von Pritwitz – dowódca 15. Dywizji Pancernej, która miała wzmocnić siły niemiecko-włoskie w Afryce (jej pododdziały przybywały sukcesywnie w kwietniu i maju i natychmiast były kierowane do walki).

8. „Rommel o sobie", pod red. J. Pilmotta, Poznań 2001, s. 83.

9. Gen. Rommel otrzymał dwie (!) mapy Tobruku, z których jedną zachował dla siebie, a drugą przekazał dowódcy 5. Dywizji Lekkiej gen. Johannesowi Streichowi.

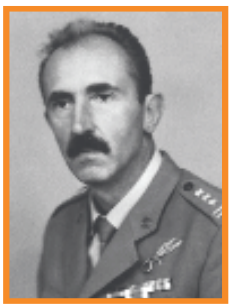
10. Australijczycy nazwali je wzgórzem transporterów „Carier Hill".

11. Z. Kwiecień, „Tobruk 1941–1942", Warszawa 1993, s. 84.

12. Konwój ten dostarczył obrońcom kilka czołgów „Matylda", dział 87,6 oraz amunicję. Warto zwrócić uwagę na ten fakt, ponieważ po raz pierwszy do transportu czołgów użyto specjalnie skonstruowanych do tego celu jednostek morskich – barek oznaczonych symbolem kodowym LCT.

płk w st. spocz. dr Andrzej Wajda

Niewieściej eksperiencji językowej pochwała zasłużona

„I tak świętujemy, ku chwale ojczyzny, / Jeden dzień kobiety, cały rok mężczyzny". Co trafnie skomentował znakomity satyryk Marian Załucki. A tu nastał nam marzec, godzi się więc stosowną laudacją sławić powaby, cnoty i zalety panien, pań i matron wszelkiego stanu. Któremuż z mnóstwa damskich walorów prymat przyznać? „Osiołkowi w żłoby dano...". Skupmy się zatem na jednej cesze: wymowności.

Białogłowy pięknie, potoczyście i wdzięcznie gruchają, aby pieszczotliwymi tony i słowy snadnie wodzić nas na pokuszenie. Skąd taka łatwość wymowy? Nauka dowiodła, że w kobiecym mózgu ośrodek mowy jest lepiej rozwinięty niż w męskim. Cóż stąd wynika? Jakie pożytki dla mowy? O tym pisze w 31. numerze „Monitora" z 1768 r. Franciszek Bohomolec. „Nie widzę łatwiejszego sposobu do pomnożenia języka naszego jako znajdować się często na posiedzeniach z damami; w tym bowiem, co się tycze języka, płeć nasza musi im ustąpić. Ktokolwiek zechce pilnie słuchać, postrzeże wiele słów nowych z osobliwszą łatwością z ich fabryki wychodzących. Strumień ich wymowy, ile w ganieniu innych tak bystrym pędem wypływa, iż wszystkie znosi tamy, które niedostatek naszego języka zarzucić może. A jeśli czasem niedostaje im słowa jakiego, co jednak bardzo się rzadko przytrafia, sam gniew nowe w momencie kuje".

Tu przerwę redaktorowi „Monitora" srodze brodatym kawałem: Moja żona jest jak strumyczek. Ona sobie szemrze, szemrze, szemrze... zawsze szemrze, do cholery! A jeśli jejmość rozsierdzona, to chyba raczej szumi. „Ale nie mniej im miłość, jako i gniew dodaje obfitości wymowy. Oddalone od miłego chęci swoich celu, wynajdują nowe mruczenia strumykom, nowe odgłosy lasom i skałom i nowe synogarlicom jęczenia. Gdy zaś ta szczęśliwa słów płodność w słodką rymotwórstwa wpadnie harmoniją, o, jakie podtenczas przybywają do języka bogactwa, jakie okrasy! (...) Nie dość na tym, że nowymi słowy język wzbogacają nasz te wymowne muzy, ale też i starych do różnego znaczenia zażywając dodają mu żywości. Na przykład to słowo: okrutnie – jest u nich w modzie i znaczy to wszystko, czego chcą podług ich upodobania. Jedna dama piękna (...) jest okrutnie grzeczna, a druga okrutnie gruba. Jednego okrutnie kocha, drugiego okrutnie nie lubi. Jeden u nich jest okrutnie łaskawy, drugi okrutnie surowy. Ten okrutnie piękny, tamten okrutnie szpetny (…) Tabakierka jest okrutnie piękna, bo jest okrutnie mała (...) jak wiele to jedno słowo może mieć znaczenia i jak wiele może dodać żywności w chwaleniu lub ganieniu jakiej rzeczy".

Istotnie, dawniej nawet miłowano „okrutnie". Nynie wyraz ten ustąpił pola przysłówkowi „strasznie". Wdzięczni bliźni „strasznie" dziękują. Aż chciałoby się odrzec: „potwornie proszę". Jednak najwyższą temperaturę emocjonalną mają obecnie przysłówek „zajebiście" i przymiotniki: „zajebisty (-a, -e)". Przy okazji dogłębnie wyjaśnię ich etymologię. Otóż soczysty czasownik, od jakiego pochodzą, wywodzi się od nazwy starożytnego plemienia żydowskiego „Jebudysów", z którego mężowie byli bardzo jurni. Ale oddajmy jeszcze głos Bohomolcowi, bo już zmierza do konkluzji.

„Widoma tedy rzecz jest, iż do wydoskonalenia języka płeć biała jest najsposobniejsza. Tego tylko obawiać się potrzeba, ażeby tak często słów raz wynalezionych nie odmieniała, jak często zwykła mody odmieniać. Wczora pewna dama dopominała się o dotrzymanie słowa sobie danego i to nazywała sprawiedliwością. Dziś upominają się u niej o dług, na który nie tylko słowo, ale i kartę dała, i to dopominanie się przestawszy być sprawiedliwością zostało grubijaństwa natrętnym".

Ale w sztuce żonglowania słowami, pokrętnego ich wartościowania prym wiodą i celują politycy. W tym ich inwencja językowa nawet damską prześciga. Na szczęście, nasza żołnierska mowa brzmi: „tak, tak – nie, nie". Przeto prostymi, żołnierskimi słowy Pań chwałę głoszę i za ich zdrowie toast wznoszę: Vivant omnes Mulieres pulchrae et laboriosae!

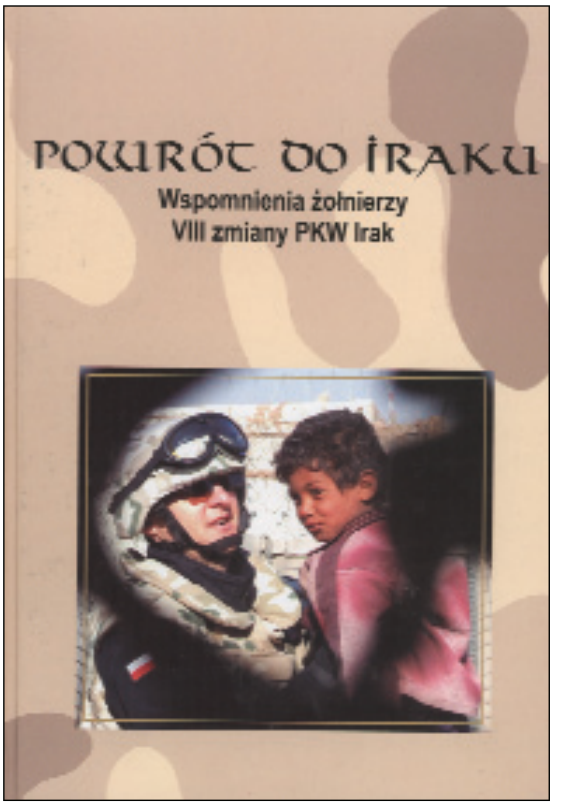
Powrót do Iraku Wspomnienia żołnierzy VIII zmiany PKW Irak

W ubiegłym roku ukazała się publikacja zatytułowana: *Powrót do Iraku. Wspomnienia żołnierzy VIII zmiany PKW Irak*.

Opracowania redakcyjnego publikacji dokonali: gen. dyw. Paweł Lamla, mjr dr Wiesław Chłopek i mjr Marek Zieliński. Złożyły się na nią wspomnienia pięćdziesięciu uczestników VIII zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Iraku. Książka liczy 392 strony tekstowo-poglądowe. Pod względem konstrukcyjnym składa się z 50 relacji, z których każda stanowi osobny rozdział. Główną problematyką badawczą opracowania jest opis i ocena funkcjonowania danej komórki organizacyjnej VIII zmiany. Pod względem prezentowanego punktu odniesienia są to refleksje osób funkcyjnych różnych szczebli dowodzenia i kierowania. Swoimi odczuciami podzielili się zarówno generałowie, jak i oficerowie niższych szarż. Można więc stwierdzić, iż mamy tu do czynienia z szeroką refleksją teoretyczno-praktyczną dowódców i szefów różnych szczebli dowodzenia i administrowania. Pozwala to czytelnikowi na w miarę pełne, a zarazem wieloaspektowe, poznanie specyfiki funkcjonowania kontyngentu wojskowego w ramach misji stabilizacyjnej.

Układ problemowy publikacji odnosi się do funkcjonowania poszczególnych ogniw organizacyjnych i działalności bojowej VIII zmiany PKW. W zakresie swojego układu opracowanie to jest zbliżone treściowo do uprzednio wydanej pracy pt. *Zapiski irackie. Relacje i wspomnienia uczestników IV zmiany PKW Irak*[1]. Właśnie dlatego należy uznać je za kolejną bardzo cenną pozycję z zakresu memuarystyki członków polskich kontyngentów wojskowych w Iraku.

W treść merytoryczną publikacji wprowadza czytelników tekst pt. *Wróciliśmy* autorstwa dowódcy VIII zmiany PKW w Iraku gen. dyw. Pawła Lamli. W tej wstępnej części określony został także cel opracowania, które mając swoistą formę dokumentu, ma stanowić źródło informacji dla badaczy zagadnień związanych z polskimi kontyngentami wojskowymi pełniącymi służbę poza

granicami Rzeczypospolitej. W kolejnych partiach opracowania przedstawiona została problematyka dotycząca sytuacji polityczno-militarnej w Iraku oraz działań bojowych, które prowadził kontyngent polski. Następnymi obszarami rozważań poszczególnych autorów były kwestie związane z funkcjonowaniem służb. Obejmują one między innymi zagadnienia dotyczące działalności poszczególnych oddziałów i komponentów organizacyjnych logistyki, a także służb: duszpasterskiej, zdrowia czy informacyjno-prasowej.

Cennych informacji dostarczają także rozdziały książki, w których poruszono zagadnienia

związane z procesem formowania się i funkcjonowania sztabu dywizji. Kwestie te znajdują też swoje miejsce w relacjach szefów poszczególnych komórek funkcjonalnych kontyngentu.

W końcowej części pracy autorzy podzielili się swoimi refleksjami z zakresu działalności grup bojowych. W ich ramach omówiona została charakterystyka obszaru odpowiedzialności polskiej. Zaprezentowano także aspekty kierowania i działalności bojowej poszczególnych komponentów grupy. Jest to cenny materiał, albowiem umożliwia czytelnikowi poznanie specyfiki prowadzenia działań bojowych w ramach misji stabilizacyjnej.

Zasygnalizowane powyżej kwestie ukazują tylko węzłową problematykę treści merytorycznej opracowania. Oprócz nich czytelnik znajdzie także refleksje, które nasunęły się pilotom, czy żołnierzom Żandarmerii Wojskowej, stanowiące ważne informacje dotyczące pełnienia misji wojskowej poza terytorium własnego państwa. Omówiona powyżej konstrukcja publikacji i jej zawartość treściowa dodatkowo została wzbogacona streszczeniami w trzech językach: angielskim, niemieckim i francuskim. Trafnym rozwiązaniem jest też zamieszczenie kroniki (chronologii) wydarzeń związanych z funkcjonowaniem VIII zmiany PKW w Iraku. Tę samą uwagę odnoszę do zawarcia w książce *Wykazu imiennego uczestników misji VIII zmiany PKW Irak*, czy *Bibliografii,* która ma charakter selektywny.

Dokonując oceny treści merytorycznej tej publikacji mogę stwierdzić, że jej tytuł znajduje swoje odzwierciedlenie w prezentowanych rozważaniach. Zawiera ona wiele osobistych odczuć autorów, co pozwala uwiarygodnić opis i nadaje mu charakter większej autentyczności. Ponadto praca poprzez swoją wielowątkowość umożliwia czytelnikowi pełne zapoznanie się ze specyfiką pełnienia tego rodzaju misji wojskowych. Wnosi ona też duży wkład w przygotowywanie kolejnych pokoleń do tych zadań. Na poparcie tej ostatniej tezy przytoczę cytat jednego z autorów opracowania: *Długo zastanawiałem się w jakiej formie powinienem przedstawić swój wkład do tej książki, która stanowi drugą część wspomnień zapoczątkowanych po zmianie IV, nazwanych „Zapiski irackie". Przeczytałem ją dokładnie, przed wyjazdem do Iraku, gdyż, oprócz doniesień medialnych i barwnych opowieści moich kolegów oraz znajomych, którzy uczestniczyli w poprzednich zmianach była dla mnie ważnym źródłem wiedzy o miejscu, w którym miałem spędzić pół roku życia*[2].

Na uwagę zasługuje bogata ikonografia książki (276 zdjęć i 3 szkice), obejmująca zarówno fotografie z życia codziennego, jak i działalności poszczególnych komórek organizacyjnych VIII zmiany. Owa ikonografia już dzisiaj ma charakter źródłowy, gdyż pozwala czytelnikowi zapoznać się z warunkami służby w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Iraku.

Podsumowując, mogę wysunąć stwierdzenie, że pozycja ta stanie się kolejną cenną publikacją z zakresu historii współczesnego Wojska Polskiego. Polecam tę książkę wszystkim tym, którym bliskie są problemy współczesnego bezpieczeństwa, a także wykorzystania sił zbrojnych w jego sprawowaniu.

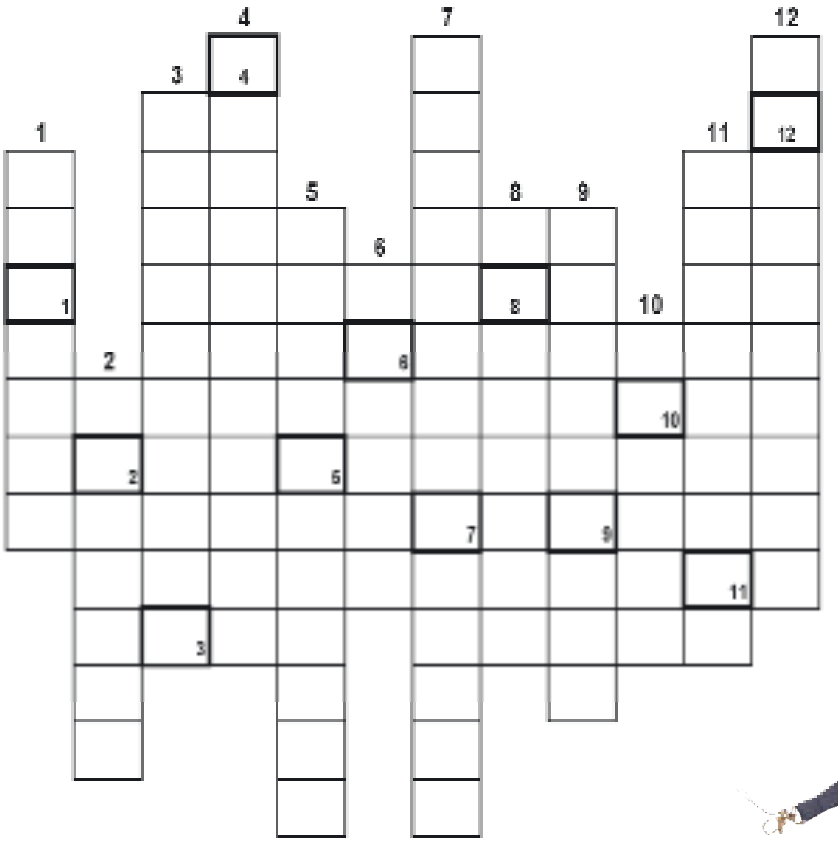
płk dr Jeremiasz Ślipiec

Poniższy tekst stanowi skrót recenzji zamieszczonej w „Zeszytach Naukowych AON".

Przypisy:

1. *Zapiski irackie. Relacje i wspomnienia uczestników IV zmiany PKW Irak*, opr. zbior. pod red. gen. dyw. Waldemara Skrzypczaka (przewodniczący zespołu redakcyjnego), mjr. Wiesława Chłopka, mjr. Krzysztofa Gradysa, ppłk. Waldemara Kotuli, mjr. Marka Zielińskiego, Żagań 2006.

2. Płk dr A. Duda, *Irackie rozmyślania*, [w:] *Powrót do Iraku. Wspomnienia żołnierzy VIII zmiany PKW Irak*, opr. zbior. pod red. gen. dyw. Pawła Lamli (przewodniczący zespołu redakcyjnego), mjr. dr. Wiesława Chłopka, mjr. Marka Zielińskiego, Żagań 2008, s. 95.

Za rozwiązanie krzyżówki do rozlosowania czekają nagrody

1. Państwo w Afryce, nad Zatoką Gwinejską.
2. Dział matematyki zajmujący się m.in. rozwiązywaniem równań zapisanych za pomocą symboli literowych.
3. Dziedzina sportu uprawiana na szerokich wodach.
4. Uniwersytet... im. Helmuta Schmidta w Niemczech – miejsce delegacji reprezentantów Akademii.
5. Wyższe lub na odległość.
6. Sprzymierzeniec, sojusznik.
7. Jedna z form upaństwowienia.
8. Znak państwa, jednostki wojsk, instytucji, szkoły, stowarzyszenia istniejący tylko w jednym egzemplarzu.
9. Ogół statków danego państwa wraz z ich załogami i kierownictwem lub element (część) garderoby męskiej.
10. Dzielnica Warszawy na lewym brzegu Wisły.
11. Zbiorowa uchwała powzięta przez jakieś zgromadzenie w wyniku obrad lub decyzja władz o charakterze rozstrzygającym.
12. Nazwisko pianisty, kompozytora, działacza społecznego żyjącego w latach 1860–1941.

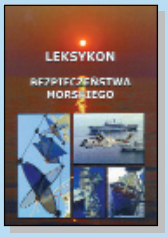
Prosimy o nadsyłanie rozwiązania wraz z danymi kontaktowymi na adres e-mail: biuletyn@aon.edu.pl, do 15 czerwca 2009 r.
Zwycięzcę wyłonimy w drodze losowania. Nagrody do odbioru w redakcji (bl. 25, pok. 137).
Hasło krzyżówki z „Biuletynu AON" nr 1(39) 2009 brzmiało: OBRONA NARODOWA.
Nagrodę otrzymał Piotr Raj. Gratulujemy!

Hasła opracowane na podstawie *Leksykonu PWN* oraz *Słownika języka polskiego PWN*.

Na półce z książkami...

Gayle C. Afery
Przywództwo w organizacji: paradygmaty i studia przypadków
Warszawa, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne 2009, 327 s. (sygn. bibl. 16131/III).
W książce autorka omawia kompleksowo teorie i koncepcje przywództwa, a także udziela odpowiedzi na kluczowe pytania, m.in.: co to jest przywództwo, czy istnieje optymalny model przywództwa, jaki jest związek między przywództwem a otoczeniem organizacji, czy przywódcą trzeba się urodzić, czy też przywództwa można się nauczyć, czy współczesne koncepcje przywództwa odpowiadają potrzebom organizacji, w jaki sposób przywództwo zmieni się w przyszłości. Walorem książki są rozbudowane studia przypadków znanych światowych firm, takich jak: BMW, Novartis, Bonduelle i Swatch. Pozwalają one lepiej przyswoić wiedzę i ocenić, jak różne formy przywództwa funkcjonują w praktyce.

Tomasz Szubrycht (red.)
Leksykon bezpieczeństwa morskiego
Gdynia, Akademia Marynarki Wojennej 2008, 215 s. (sygn. bibl. 16592/III).
Niniejsza książka prezentuje podstawowe definicje i pojęcia związane z szeroko rozumianym bezpieczeństwem państwa, bezpieczeństwem morskim oraz bezpieczeństwem morskim państwa. W publikacji zawarto ponadto kilkanaście studiów przypadku, których analiza jest nieodłącznym elementem rozpatrywania problematyki bezpieczeństwa morskiego.

Krzysztof Rokiciński
Zagrożenia asymetryczne w Regionie Bałtyckim
Warszawa, „BelStudio" 2006, 247 s. (sygn. bibl. 16595/III).
Autor podjął próbę kompleksowego zdefiniowania i analizy asymetrii w odniesieniu do Regionu Bałtyckiego. Przedstawione zagadnienia i konkluzje są syntezą szerokiego spektrum najnowszych poglądów w tej dziedzinie, prezentowanych w opracowaniach zwartych, publikacjach prasowych, materiałach z sympozjów i konferencji oraz wypowiedzi ekspertów.

Wioletta Nawrot
Globalny kryzys finansowy XXI wieku: przyczyny, przebieg, skutki, prognozy
Warszawa, „CedeWu" 2009, 215 s. (sygn. bibl. 16536/III).
Treść książki ukazuje istotę najnowszego w historii kryzysu finansowego, wskazuje jego przyczyny, obrazuje przebieg oraz określa jego skutki. Część zasadniczą książki poprzedzają rozważania teoretyczne, wprowadzające Czytelnika w skomplikowany świat finansów w dobie globalizacji oraz zjawiska kryzysowe mu zagrażające.

Leonard Łukaszuk
Współpraca i spory międzynarodowe na morzach: wybrane zagadnienia prawa, polityki morskiej i ochrony środowiska
Warszawa, „Difin" 2009, 255 s. (sygn. bibl. 16541/III).
To pierwsza publikacja obejmująca całościowo i wieloaspektowo, z perspektywy zarówno globalnej, jak i regionalnej, najnowsze zagadnienia: aksjologii, prawa i polityki morskiej współczesnych państw. Nowatorskie ujęcie aktualnych problemów wyraża się w ukazaniu węzłowych tematów i płaszczyzn współpracy regionalnej oraz subregionalnej państw i organizacji międzynarodowych na morzach. Przedstawiono kolizje interesów różnych podmiotów wyrażające się w sporach o obszary i zasoby oraz o pozycję i dominację geopolityczną.

Marek Walancik
Fenomen stanu życia wojskowości a stan oczekiwań młodzieży współczesnej: tradycja a ponowoczesność w eksplikacjach socjopedagogicznych
Kraków, „Impuls" 2008, 243 s. (sygn. bibl. 16560/III).
Niewątpliwie ogromnym walorem książki jest nowatorstwo poruszanej w niej problematyki. Mam nadzieję, że badania będą kontynuowane w celu poszerzenia wiedzy na temat zmian w sposobie postrzegania przez młodych ludzi służby w wojsku (...). *Istnieje potrzeba poznania oczekiwań młodzieży co do służby wojskowej, aby w przyszłości możliwe było szkolenie żołnierzy bardziej zaangażowanych w służbę i z profesjonalizmem podchodzących do swoich obowiązków. Wnioski z badań mogą być przydatne w opracowaniu struktury szkolenia wojskowego i proponowanych zmian w tej grupie społecznej* – z recenzji wydawniczej prof. UJK dr hab. Bożeny Matyjas.

Biblioteka Główna

W księgarni AON

Janusz Zuziak
Wojsko Polskie w misjach pokojowych w latach 1953–1990

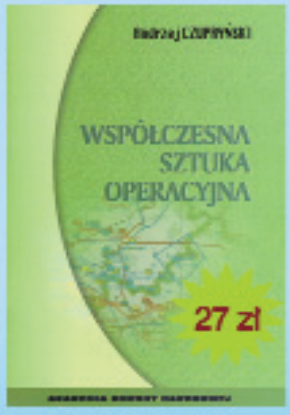
Michał Huzarski
Zmienne podstawy bezpieczeństwa i obronności państwa

Małgorzata Kosior, Justyna Lesisz
Stanag 6001.
Practice book (Level 1)

Jan Wojnarowski
Mobilizacja sił zbrojnych szansą utrzymania bezpieczeństwa Polski

Andrzej Czupryński
Współczesna sztuka operacyjna

Józef W. Michniak
Zarządzanie w sztabach wojskowych

Księgarnia Akademicka
czynna od wtorku do soboty w godz. 13.00–18.00
tel. (022) 681-46-08
e-mail: ksiegarnia.akademicka@aon.edu.pl